NOVITAS
UTRIMQUE DE NOVO
REPRESSA
PER DECRETUM DUPLEX
SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
ALEXANDRI PP. VIII.
Quo Propoſitiones XXXIII. juſtiſſimè damnantur
CUM NOTIS
BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE
Ad Majoris Collegii Theol. Lovanii Alumnos:

PER

MARTINUM STEYAERT
S. T. D. & Prof. Ord. ac Regentem, ejuſdem Collegii Præſidem.

LOVANII,
Apud ÆGIDIUM DENIQUE. 1691.
CUM APPROBATIONE

S. THEOLOGIÆ

BACCALAUREIS

CÆTERISQUE STUDIOSIS

IN

MAJORI COLLEGIO

LOVANII,

ALUMNIS CHARISSIMIS,

MARTINUS STEYAERT

FELICITATEM.

VObis hæc inſcribo, Alumni chariſſimi: quia Vobis ſunt promiſſa, Vobis avidè expectata; Vobis denique futura ſcio gratiſſima. Vobis nuper mihique exprobratum erat, meditari nos intra parietes domeſticos Eccleſiam & Theologiam peculiarem. Specimen hic datum eo, ſitne quod tradidi Vobis hactenùs, ſingulare; an verò Eccleſiæ Romanæ, cæterarum Matri & Magiſtræ, ipſiſque adeò Univerſali, conforme. Ideò in primis loca Vobis plura ex alibi à me ſcriptis, Aphoriſmis præſertim, cito: quamquàm etiam rationes quæ citatis inſunt, plerùmque ſatis refutant damnatos Articulos. Scio in quæ odia me conjicio. Sed tanti mihi eſt ſervare Vos, ut confido me facturum, ab iis doctrinis quæ Eccleſiæ diſplicuerunt. Vobis igitur potiſſimùm hæc ſcripſi: Vobis ſi profuerint, ſufficit mihi. Tempus meum omne ſcio me debere Vobis: quod igitur aliis pro Vobis

curis

venerit qui & Vos & me judicaturus eſt, inveniat me Vobis, & Vos mihi (ut reipſa facitis) impendiſſe quod debemus. Valete. Lovanii in Collegio noſtro Majori die Cathedræ S. Petri Romæ ſacrâ, A. 1691.

Publicari poterit.

NIC. DU BOIS *S. Th. Prim. Prof. Inſignis Eccleſiæ Coll. D. P. Decanus, Lib. Cenſor.*

DECRETUM

Feria v. *Die* 24. *Auguſti* 1690.

IN Congregatione Generali Sanctæ Romanæ, & Univerſalis Inquiſitionis habita in Palatio Apoſtolico Montis Quirinalis coram Sanctiſſimo D. N. ALEXANDRO Divinâ Providentiâ Papa VIII., ac Eminentiſſimis, & Reverendiſſimis DD. S. R. E. Cardinalibus in tota Republica Chriſtiana adversùs Hæreticam pravitatem Generalibus Inquiſitoribus à Sancta Sede Apoſtolica ſpecialiter deputatis.

SAnctiſſimus D.N ALEXANDER Papa VIII.non ſine magno animi ſui mœrore audivit duas Theſes, ſeu propoſitiones, unam denuò, & in majorem Fidelium perniciem ſuſcitari, alteram de novo erumpere; Et cùm ſui Paſtoralis Officii munus ſit, Oves ſibi creditas à noxiis paſcuis avertere, & ad ſalutaria ſemper dirigere, dictarum Theſium, ſive Propoſitionum examen pluribus in Sacra Theologia Magiſtris, & deinde Eminentiſſimis & Reverendiſſimis DD. Cardinalibus contrà Hære ticam pravitatem Generalibus Inquiſitoribus ſedulò commiſit, qui pluries & maturè diſcuſſis infraſcriptis Theſibus, ſeu Propoſitionibus, ſuper unaquaque ipſarum ſua ſuffragia Sanctitati Suæ ſingillatim expoſuerunt.

I. Bonitas objectiva conſiſtit in convenientia objecti cùm natura rationali: Formalis verò in conformitate actus cùm regula morum. Ad hoc ſufficit, ut actus moralis tendat in finem ultimum interpretativè. HUNC HOMO NON TENETUR AMARE, NEQUE IN PRINCIPIO, NEQUE IN DECURSU VITÆ SUÆ MORALIS.

II. Peccatum Philoſophicum, ſeu morale eſt actus humanus diſconveniens naturæ rationali & rectæ rationi. Theologicum verò, & mortale eſt tranſgreſſio libera Divinæ legis. Philoſophicum quantumvis grave in illo, qui Deum vel ignorat, vel de Deo actu non cogitat, eſt grave peccatum, ſed non eſt offenſa Dei, neque peccatum mortale diſſolvens amicitiam Dei, neque æternâ pœnâ dignum.

 Qui-

Digitized by Google

Quibus peractis, Sanctiſſimus omnibus plenè, & maturè conſideratis, primam Theſim, ſeu Propoſitionem declaravit hæreticam, & uti talem damnandam, & prohibendam eſſe, ſicuti damnat, & prohibet ſub Cenſuris, & pœnis contra Hæreticos, & eorum fautores in Jure expreſſis; Secundam Theſim, ſeu Propoſitionem declaravit ſcandaloſam, temerariam, piarum aurium offenſivam, & erroneam, & uti talem damnandam, & prohibendam eſſe, ſicuti damnat, & prohibet, ità ut quicumque illam docuerit, defenderit, ediderit, aut de ea diſputaverit publicè, ſeu privatim tractaverit, niſi forſan impugnando, ipſo facto incidat in Excommunicationem, à qua non poſſit (præterquam in articulo mortis) ab alio quacumque etiam Dignitate fulgente, niſi à pro tempore exiſtente Romano Pontifice abſolvi. Inſupèr districtè in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interminatione Divini Judicii prohibet omnibus Chriſti fidelibus cujuſcumque conditionis, Dignitatis, ac Status, etiam ſpeciali & ſpecialiſſima nota dignis, nè prædictam Theſem, ſeu Propoſitionem ad praxim deducant.

Loco † Sigilli.

Alexander Speronus S. Romanæ, & Univerſalis Inquiſitionis Notarius.

Die 24. *Auguſti* 1690. *ſupradictum Decretum affixum, & publicatum fuit ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum, Palatii S. Officii, in acie Campi Floræ, ac aliis locis olitis, & conſuetis Urbis per me Franciſcum Perinum SS. D. Noſtri Papæ, & Sanctiſſimæ Inquiſitionis Curſorem.*

JUXTA EXEMPLAR IMPRESSUM

ROMÆ, Ex Typographia Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ. MDCXC

Digitized by Google

DECRETUM

Feria V. Die VII. Decembris 1690.

IN Congregatione Generali Sanctæ Romanæ, & Univerſalis Inquiſitionis habita in Palatio Apoſtolico Montis Quirinalis, coram Sanctiſſimo D.N. D. ALEXANDRO Divinâ Providentiâ Papa VIII. ac Eminentiſſimis, & RR. DD. S R. E. Cardinalibus in tota Republica Chriſtiana contra Hæreticam pravitatem Generalibus Inquiſitoribus, à Sanctâ Sede Apoſtolicâ ſpecialiter deputatis.

SAnctiſſimus D. N ALEXANDER Divinâ Providentiâ Papa VIII. prædictus: pro Paſtorali cura Ovium à Chriſto Domino ſibi commiſſa de earum ſalute ſollicitus, ut inoffenſo gradu per rectas ſemitas poſſint incedere, & paſcua nimium perniciofa in pravis doctrinis exhibita vitare, unius ſupra triginta Propoſitionum examen pluribus in Sacra Theologia Magiſtris, & deinde Eminentiſſimis, ac Reverendiſſimis DD. Cardinalibus contra Hæreticam pravitatem Generalibus Inquiſitoribus commiſit, qui tantum negotium diligenter aggreſſi, eique ſedulo, ac pluries incumbentes, ſuper unaquaque ipſarum ſua ſuffragia Sanctitati Suæ ſingillatim detulerunt.

Propoſitiones autem ſunt infraſcriptæ videlicet.

I. IN ſtatu naturæ lapſæ ad peccatum mortale, & demeritum ſufficit illa libertas, qua voluntarium, ac liberum fuit in cauſa ſua, peccato originali, & voluntate Adami peccantis.

II. Tametſi detur ignorantia invincibilis juris naturæ, hæc in ſtatu naturæ lapſæ operantem ex ipſa, non excuſat à peccato formali.

III. Non licet ſequi opinionem, vel inter probabiles probabiliſſimam.

IV. Dedit ſemetipſum pro nobis oblationem Deo, non pro ſolis Electis, ſed pro omnibus, & ſolis Fidelibus.

V. Pagani, Judæi, Heretici, aliique hujus generis nullum omninò accipiunt à Jeſu Chriſto influxum, adeòque hinc rectè inferes in illis eſſe voluntatem nudam, & inermem, ſine omni gratia ſufficienti.

VI. Gratia ſufficiens ſtatui noſtro, non tàm utilis, quàm pernicioſa eſt, ſic ut proindè meritò poſſimus petere, à gratia ſufficienti *Libera nos Domine.*

VII. Omnis humana actio deliberata, eſt Dei dilectio, vel mundi: ſi Dei, Charitas

Charitas Patris eſt; ſi mundi, concupiſcentia carnis, hoc eſt; mala eſt.

VIII. Neceſſe eſt infidelem in omni opere peccare.

IX. Revera peccat, qui odio habet peccatum merè ob ejus turpitudinem, & diſconvenientiam cum natura, ſine ullo ad Deum offenſum reſpectu.

X. Intentio qua quis deteſtatur malum, & proſequitur bonum, merè ut Cæleſtem obtineat gloriam, non eſt recta, nec Deo placens.

XI. Omne quod non eſt ex Fide Chriſtiana ſupernaturali, quæ per dilectionem operatur, peccatum eſt.

XII. Quando in magnis peccatoribus deficit omnis amor, deficit etiam Fides, & etiamſi videantur credere, non eſt Fides Divina, ſed humana.

XIII. Quiſquis etiam æternæ mercedis intuitu Deo famulatur, charitate ſi caruerit, vitio non caret, quoties intuitu licet beatitudinis operatur.

XIV. Timor gehennæ non eſt ſupernaturalis.

XV. Attritio, quæ gehennæ, & pœnarum metu concipitur, ſine dilectione benevolentiæ Dei propter ſe, non eſt bonus motus, ac ſupernaturalis.

XVI. Ordinem præmittendi ſatisfactionem abſolutioni, induxit, non politia, aut inſtitutio Eccleſiæ, ſed ipſa Chriſti lex & præſcriptio, natura rei id ipſum quodammodò dictante.

XVII. Per illam praxim mox abſolvendi ordo pœnitentiæ eſt inverſus.

XVIII. Conſuetudo moderna quoad adminiſtrationem Sacramenti Pænitentiæ, etiamſi eam plurimorum hominum ſuſtentet auctoritas, & multi temporis diuturnitas confirmet, nihilominus ab Eccleſia non habetur pro uſu, ſed abuſu.

XIX. Homo debet agere tota vita pœnitentiam pro peccato originali.

XX. Confeſſiones apud Religioſos factæ, pleræque, vel ſacrilegæ ſunt, vel invalidæ.

XXI. Parochianus poteſt ſuſpicari de Mendicantibus, qui Eleëmoſynis communibus vivunt, de imponenda nimis levi, & incongrua pœnitentia, ſeu ſatisfactione, ob quæſtum, ſeu lucrum ſubſidii temporalis.

XXII. Sacrilegi ſunt judicandi qui jus ad Communionem percipiendam prætendunt, antequam condignam de delictis ſuis pœnitentiam egerint.

XXIII. Similiter arcendi ſunt à Sacra Communione, quibus nondum ineſt amor Dei puriſſimus, & omnis mixtionis expers.

XXIV. Oblatio in Templo, quæ fiebat à B. V. M. in die Purificationis ſuæ per duos pullos Columbarum, unum in holocauſtum, & alterum pro peccatis, ſufficienter teſtantur, quod indiguerit purificatione, & quod Filius, qui offerebatur, etiam macula Matris maculatus eſſet, ſecundum verba legis.

XXV. Dei Patris Simulacrum nefas eſt Chriſtiano in templo collocare.

XXVI. Laus quæ defertur Mariæ, ut Mariæ, vana eſt.

XXVII. Valuit aliquando Baptiſmus ſub hac forma collatus, *In nomine Patris &c.* prætermiſſis illis, *Ego te Baptizo.*

XXVIII. Valet Baptiſmus collatus à Miniſtro qui omnem ritum externum, formamque baptizandi obſervat, intus verò in corde ſuo apud ſe reſolvit, *Non intendo, quod facit Eccleſia.*

XXIX. Futilis, & toties convulſa eſt aſſertio de Pontificis Romani ſupra Con-

Digitized by Google

Concilium Oecumenicum auctoritate, atque in fidei quæſtionibus decernendis infallibilitate.

XXX. Ubi quis invenerit doctrinam in Auguſtino clarè fundatam, illam abſolutè poteſt tenere, & docere, non reſpiciendo ad ullam Pontificis Bullam.

XXXI. Bulla Urbani VIII. *In eminenti*, eſt ſubreptitia.

Quibus maturè conſideratis idem Sanctiſſimus ſtatuit, & decrevit 31. ſupradictas Propoſitiones tanquam temerarias, ſcandaloſas, malè ſonantes, injurioſas, Hæreſi proximas, Hæreſim ſapientes, erroneas, Schiſmaticas, & Hæreticas reſpectivè, eſſe damnandas, & prohibendas, ſicut eas damnat, & prohibet, ita ut quicumque illas, aut conjunctim, aut diviſim docuerit, defenderit, ediderit, aut de eis etiam diſputativè, publicè, aut privatim tractaverit, niſi forſan impugnando, ipſo facto incidat in Excommunicationem, à qua non poſſit (præterquam in articulo mortis) ab alio quacumque etiam Dignitate fulgente, niſi à pro tempore exiſtente Romano Pontifice, abſolvi.

Inſuper diſtrictè in virtute Sanctæ obedientiæ, & ſub interminatione Divini Judicii, prohibet omnibus Chriſti Fidelibus, cujuſcumque Conditionis, Dignitatis, & Status, etiam ſpeciali, & ſpecialiſſimâ notâ dignis, ne prædictas opiniones, aut aliquam ipſarum ad praxim deducant.

Non intendit tamen Sanctitas Sua per hoc Decretum alias Propoſitiones in majori numero ultra ſupradictas 31. jam exhibitas, & in hoc Decreto non expreſſas, approbare.

Locus ✝ Sigilli

Alexander Speronus S. Romanæ, & Univerſalis Inquiſitionis Not.

Anno à Nativitate D. N. Jeſu Chriſti M. DCXC. Indict. 13. die 20. Decemb. Pontificatus autem SS. D. N. D. ALEXANDRI Divinâ Providentiâ Papæ VIII Anno ſecundo, ſupradictum Decretum affixum & publicatum fuit ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum Palatii S. Officii in acie Campi Floræ, ac aliis locis ſolitis, & conſuetis Urbis per me Franc. Perinum SS. D. N. PP. & SS. Inquiſitionis Curſorem.

Jo. Baptiſta de Comitibus Mag. Curſ.

NO-

NOTÆ

In XXXIII. Propoſitiones, duobus his Decretis juſtiſſimè proſcriptas.

DE PECCATO PHILOSOPHICO.

PROPOSITIO UNICA.

Peccatum Philoſophicum, ſeu morale, eſt actus humanus diſconveniens naturæ rationali & rectæ rationi: Theologicum verò, & mortale, eſt tranſgreſſio libera Divinæ Legis. Philoſophicum quantumvis grave in illo, qui Deum vel ignorat vel de Deo actu non cogitat, eſt grave peccatum, ſed non eſt offenſa Dei, neque peccatum mortale diſſolvens amicitiam Dei, neque æterná pœná dignum. Eſt ſecunda in priori Decreto.

NOTA.

I. Hanc Doctrinam jam pridem detuleramus Sedi Apoſtolicæ in Deputatione Lovanienſi ad Innocentium PP. XI. dum illi has duas Propoſitiones conjunctim cenſurandas obtulimus: *Deus ignorari poteſt invincibiliter:* Et, *Qui ſic ignorat, non peccat vero & formali peccato.* Sivè autem Cenſores eas non ut conjunctas, ſed ſingulas ſeorsùm conſiderârant, quâ ultimâ conſideratione non tam perſpicuam habent malitiam; ſivè plenitudo temporis nondum advenerat: manſerunt tunc inter eas, quarum Cenſuram nondum viſum fuerat publicare. Donec tandem aliâ occaſione eadem Doctrina, ſed adhuc fœdiùs concepta, apud Eccleſiam Romanam delata, & nuper ſolemniter proſcripta eſt. Deo gratias.

II. Fundabatur in eo, quòd non videatur malitia aliqua contrahi poſſe, niſi ab eo qui illam novit, imò & animum ad eandem reflectit. Cùm igitur qui Deum non novit, vel de eo peccans non cogitat, non noverit malitiam in actu ſuo infinitam (nempè quæ talis eſt ob offenſam Perſonæ infinitæ) vel ſaltem ad eam non reflectat: ſequebatur, malitiam infinitam à tali non contrahi; adeòque non eam quæ peccato mortali Theologicè conſiderato convenit, eò quòd Deo ſeu Legi æternæ repugnet; ſed ſolùm Philoſophicam aliquam, quatenùs rectæ rationi talis actus adverſatur. Favêre videbatur S. Thomas, duplicem conſiderationem in peccato, Theologicam & Philoſophicam, diſertè diſtinguens.

III. Fallit autem hoc fundamentum, quia ut quis malitiam quampiam, quæ in actu commiſſo eſt, contrahat, non eſt neceſsè, eum noſſe iſtam malitiam, multòque minùs ad eam animum reflectere; ſed ſufficit noſſe potuiſſe ac debuiſſe, ut & Theologia & ſenſus communis hactenùs habuit. V. g. ut quis Læſæ Majeſtatis ſit reus, non requiritur ut noverit ipſe aut animum reflectat, hunc eſſe verum Regem,

contra

Digitized by Google

contra quem peccat enormiter; ſed ſatis eſt, illum hoc ſcire debuiſſe, adeòque potuiſſe. Alioquin à formali rebellione excuſaretur, qui cæco impetu, & contra omnem rationem, ſibi perſuaderet Regem non eſſe legitimum, & ità Tyranni partes ſequeretur. Quod igitur de Rege terreno facilè omnes capiunt, nec quiſquam in dubium vocare auſit, cur de cœleſti audemus diſputare? An non, quòd aliàs in ſimili monitum eſt, quia magìs in ſpiritualibus quàm temporalibus & caducis cœcutimus? Cæterùm ſicut negari non poteſt, quod de ignorantia ejuſmodi vincibili Regis, adeòque & Dei, diximus: ità prorsùs admittendum eſt, quemadmodùm contra Regem non peccaret, qui faciens quidpiam, invincibiliter ignoraret eſſe Regem; ſic quoquè peccatum non fore contra Deum, ſi Deus ignoraretur invincibiliter. Quòd enim ſic ignoratur, perinde eſt ac ſi non eſſet, ut omnes admittent.

IV. Atque hinc revera ſapiunt, qui modò ne peccatum merè Philoſophicum admittant, nobiſcum negant, ignorari poſſe Deum invincibiliter dum ſaltem peccatur: imò ultrà procedunt, & (neſcio an cuiquam fidem de eo facient) credunt, ne fieri quidem poſſe, ut quis dum peccat, Deum ignoret aut de illo actu non cogitet. Conſequenter nullæ ampliùs apud illos gentes ſunt in America, quibus Deus adeò eſt ignotus, ut ne nomen quidem quo illum appellent, habeant: quo argumento antè contendebatur, poſſe Deum invincibiliter ignorari. Verùm adhuc rectiùs & conſequentiùs facerent, ſi quod dicunt, non ad caſum quo quis peccat, reſtringerent. Quis enim ipſis credet, hominem qui hucusque dum nihil mali egit, adeò ad ſolem juſtitiæ cæcutiit ut Deum videre non potuerit, nec quidem hoc momento adhuc videre eum poſſet ſi malè non ageret; ſubitò nunc ita illuminari dum peccat, ut videre jam queat quod aliàs nequiviſſet. Quaſi nimirum ad eſum fructûs vetiti aperiantur oculi ejus: & non potiùs Deus juxta Aug. *infatigabili lege ſpargat pœnales cæcitates ſuper illicitas cupiditates*, ita ut qui aliàs etiam Deum ejuſque legem viſuri eſſent, per peccati tenebras *obſcurentur ne videant*. Quaſi non ſint etiam *mundi corde*, de quibus ſpecialiter Chriſtus ait, quòd *ipſi Deum videbunt*; non utique in alio ſeculo tantùm, ſed etiam in præſenti, quatenùs hìc videri poteſt: ſed è contrario dictum ſit, *Immundi corde*, quod nempe peccatis inquinant, *ipſi Deum videbunt*. Quidni verò tenent nobiſcum ſine exceptione, Deum à nullo rationis compote invincibiliter ignorari poſſe? Ne alioqui dum ita, vel etiam tantiſper, ignoratur; deſignari interim poſſint peccata quævis horrendiſſima ſine culpa Theologica. Sanè hanc veritatem ſine exceptione probant argumenta, quæ nuper aliquis eorum facundè ſatis deduxit in ſua *Apologia*. Sed de his ſatis: quia fortè fruſtrà eos adhortor, qui jam nullo etiam monente, ita ſentiant.

V. Unum addendum eſt more noſtro, quo ex dogmatum damnatione ſequelas aliquas elicere hucuſque conſuevimus. Damnatum eſt hoc dogma, peccatum Philoſophicum non eſſe offenſam Dei, adeoque malitiæ infinitæ, & dignum pœnâ æternâ, in eo qui Deum ignorat, vel de illo non cogitat. Rectè illud ſequebatur ex Regula ſuprà allegata, quòd non contrahat malitiam infinitam qui eam non novit. Igitur ab oppoſito Conſequentis ad oppoſitum Antecedentis, corruit Regula iſta: falſa eſt, Doctrinam damnatam infert & fulcit. Atqui tamen ultrò ſequitur ex iſta generaliori, Non contrahi malitiam niſi quam quis novit, juxta illud malè intellectum,

Nihil

Nihil volitum niſi cognitum. Huic ultimæ Regulæ innititur tota illa doctrina jam toties nobis impugnata, & donec deficiat, quoad vixero, impugnanda, de *Peccatis Ignorantiæ.* Ultrò ſequitur quod volo: utinam tamen aliquando ab omnibus admittatur.

VI. Doctrinam ipſam hìc damnatam directè & ex profeſſo non refutamus: quia ſupervacaneum id eſſe videtur. Non ſolùm quòd eam Roma ſuâ Cenſurâ proſtraverit, ſed etiam quod Orbis horrore unanimi eandem execretur. Accedit illius refutatio facta per alios pluſquàm ſatis. Ipſi quoque aliàs aliqua adversùs illam diximus: ut, quòd igitur qui à ſe impetraverit ut dicat in corde ſuo, *Non eſt Deus;* Atheus, inquam, formalis & poſitivus, quales dari *inſipientes*, Spiritus ſcrutans corda & renes, nos docet: hic in poſterum nullum ampliùs peccatum novum committet Theologicum, novamve malitiam mortalem contrahet: quod non tantùm ſenſus humanus credere, imò audire, refugit; ſed & idem Spiritus S. diſertè refellit, dum poſt iſtud, *Dixit inſipiens in corde ſuo, Non eſt Deus*, de talibus utique adjungit: *Corrupti ſunt & abominabiles facti ſunt in ſtudiis ſuis.* Pſal. 13.

DE CÆTERIS PECCATIS IGNORANTIÆ.

PROPOSITIO I. & II.

Tametſi detur ignorantia invincibilis juris naturæ; hæc in ſtatu naturæ lapſæ operantem ex ipſa, non excuſat à peccato formali. Eſt ſecunda in Decreto 2.

In ſtatu naturæ lapſæ ad peccatum mortale, & demeritum, ſufficit illa libertas, quâ voluntarium ac liberum fuit in cauſa, peccato originali & voluntate Adami peccantis. Eſt prima in eodem Decreto.

NOTA II.

I. Primam Propoſitionem aſſeruerunt poſt Janſſenium pridem aliqui, ejuſdem audaciâ, ut videtur, delectati: ſed paulatim omnes ab illa receſſerunt. Fundamentum ipſorum fuiſſe apparet, quod habet Janſſenius. Nempè, in Concilio Dioſpolitano damnari hoc dogma, *Oblivionem & ignorantiam non ſubjacère peccato, quia non ſecundùm voluntatem, ſed ſecundùm neceſſitatem eveniant.* Undè infert hic Theologus; igitur per Concilium declarari, oblivionem & ignorantiam ſubjacère peccato, tametſi non ſecundùm voluntatem, ſed neceſſitatem eveniant, adeòque etſi hæc ſit invincibilis: quod, inquit, ut minimum intelligi debet de Juris naturæ ignorantiâ. Addit, Pelagium admiſiſſe, Auguſtino teſte, peccata negligentiæ in quærendâ & diſcendâ veritate: Ergò, ait, quòd in Dioſpolitano idem damnare compulſus eſt, accipiendum eſt de ignorantia invincibili. Dum verò objicitur, voluntarium non fore tale peccatum; non obſcurè ſe tuetur per Propoſitionem ſequentem, de voluntarietate & libertate, quam trahit peccatum ejuſmodi ex peccato Adami, nempè quia pœna iſtius peccati eſt.

II. Verùm jam pridem in Oratione quâdam quodlibeticâ hanc Doctrinam cum ſuo fundamento refutavimus: oſtendendo, in Concilio Dioſpolitano demùm condemnari

demnari errorem Cœleſtii, quem poſteà Abaïlardus reſuſcitavit, videlicèt carère culpâ quidquid fit ex oblivione vel ignorantiâ; ideò ſcilicet, quia non videbant Hæretici illi, quo pacto ſatis voluntarium, & à neceſſitate liberum foret, quod ità committitur. Probavi id ex Dialogis S. Hieronymi contra Pelagianos, ubi Collocutor, qui partes horum ſuſtinet, hunc errorem manifeſtè tuetur; utì & qui partes Catholicorum, eundem non minùs manifeſtè impugnat, ut cuivis legenti perſpicuum fiet. Quod ad Pelagium attinet, conceſſi non negaſſe eum peccatum quodlibet ignorantiæ, modò nè tantùm orare cogeretur Deum pro gratiâ illuminationis; verùm non idem ſenſiſſe ejus diſcipulum Cælestium, cujus erat ille articulus à PP. Dioſpolitanis Pelagio objectus & damnatus. Hic quippè, Magiſtro ſuo, ut fieri amat, vel audacior, vel candidè flagitioſior, negabat omnia prorsùs peccata ignorantiæ. Adeòque ceſſat omne quod ea ex parte objici potuit: nec alibi ferè Janſſenius luculentiùs oſtendit, quàm foret infelix in intelligenda & exponenda antiquitate.

III. Ità igitur convulſo fundamento, facilè ipſa hæc Doctrina refellitur, & breviter rejecta eſt à nobis in *Aphoriſmis* p. 1. diſp. 2. Aphoriſmo IV. qui eſt talis. „Nemo peccat, qui ignorat aut non advertit *invincibiliter*, ſe agere malè: eſtò „ſciat & advertat, ſe ponere hunc actum, qui aliàs eſt malus. Alioquì peccatum, „non malum voluntarium, ſed fortuitum foret. „ Eſtque ſimilis ſententia celebris Auguſtini: „Non tibi deputatur ad culpam, quod invitus ignoras, ſed quòd negligis quærere quod ignoras. „ Similia item habet Bernardus Epiſt. 77. contra Abailardum agens de peccatis ignorantiæ. Nequè unquàm cecidiſſent homines in Propoſitionem ex his duabus damnatis ſecundam, niſi ut tuerentur iſtam Primam. Quam interim dum amplectebantur, neceſſe erat alia quoquè, quæ nè ipſi quidem tenebant, devorare: ut quòd etiam ignorantia juris poſitivi in hoc ſtatu nunquam excuſaret, cùm & illa ſequela quædam ſit primi & originalis peccati, utpotè ſine quo nulla prorsùs agendorum ignorantia fuiſſet: quòd item & motus indeliberati concupiſcentiæ, ſaltem in non renatis, eſſent vera & nova peccata actualia. Et his plura: propter quæ, ut diximus, paulatim receſſum eſt ab iſta Doctrina, haud dubiè erroneâ: & tametſi intelligeretur cum ea reſtrictione, quam nonnulli addunt, ut nimirùm invincibilis dicatur ignorantia, quæ naturali ſtudio, abſque oratione & aliis remediis divinis, vinci non poteſt; tamen ut minùs malè ſonante & ſcandaloſâ. Quid enim pejus ſonare poteſt, quàm peccari, ubi peccandi occaſio vinci non poteſt?

IV. Sed hìc occurrunt aliqui, & contendunt, non ſatis receſſum à tali doctrina, dum itum eſt ad hanc affinem, *Non dari ignorantiam juris naturæ invincibilem*: imò hanc priori in praxi æquivalentem faciunt. Quo in argumento ità ſibi complacuit nuper nonnemo Theologus, ut non ſemel hoc ſuis Theſibus inſeruerit. Ipso certè, ejuſque eruditione & charitate indignum. Quid ad rem, quòd in praxi duo quæpiam æquivalent, ſi alterum eorum non ob praxim, ſed turpitudinem quæ in ſpeculatione eſt, damnari meruerit? Turpe erat, dici aliquid peccato obnoxium, quod vinci non poteſt. Hoc damnabile erat, & jam damnatum eſt. Quid hoc ad doctrinam, quæ nihil ſimile habet? Vin' autem, Vir erudite, digito etiam palpare quod dico? In Praxi hæc eadem forent: In primis juris naturalis principiis non

 dari

dari ignorantiam invincibilem, imò ullam, ut S. Thomas apertè docet: &, Dari eam quidem, ſed non excuſare: Praxis utriusque in hoc reſolvitur, Peccare eum qui offendit in prima juris naturalis principia. I nunc, & ideò contende, non minùs primum, quàm ſecundum eſſe erroneum. Primum eſt S. Thomæ, ut dixi, & neſcio an non omnium: Secundum & nullius eſt, nec ullius ſenſati eſſe poteſt. Si æquivalentia ſunt illa quæ dicis, quarè non ut damnata eſt hæc ſecunda Propoſitio; ità & damnata eſt alia, ut vis, illi æquivalens, oblata ſimul cum illa à P. *Duffio*, oblata etiam à nobis ipſis in Deputatione Anni 1677.

V. Cæterùm difficultatem aliquam movere poteſt pro damnata Propoſitione ex his duabus ſecunda, quòd Auguſtinus quandoque eò recurrat, ut Peccata Ignorantiæ v. g. jam dicat eſſe pœnas peccati primi & originalis. Verùm non ille omnem eorum libertatem petit ex primo peccato; ſed explicat tantùm, quî peccare homo poſſit per ignorantiam, licet illa haud dubiè non relinquat eam libertatem, quali peccatum ipſum Adami perpetratum fuit. Hujus ergò libertatis abſentiam, quæ certè grave jugum eſt ſuper filios Adam, refundit in hoc ſæpiùs, quòd *Pœna peccati* ſit; quæ minimè conveniſſet ſtatui primæ felicitatis, at nunc convenit præſenti miſeriæ; ut proinde non mirum ſit, eâdem non obſtante modò peccari.

DE PROBABILITATE.

PROPOSITIO UNICA.

N*On licet ſequi opinionem, vel inter probabiles probabiliſſimam.* Eſt Prop. 3. Decret 2.

NOTA III.

I. Hanc Propoſitionem jam pridem refutavi epiſtolâ ad D. Jacobum *Boudart* Canonicum Theologum Inſulenſem; quam ipſe ſuis Opuſculis in materia de *probabilitate* inſerere dignatus eſt, quibuſdam non ſatis id ferentibus. Nec ipſe ille Theologus inſignis diſſidebat à mea ſententia; vocans probabilitatem quam ſequi liceat, *probabilitatem non impeditam*. Eandem poſteà ſententiam expreſſi in *Aphoriſmis*, p 1. Diſp. 3. Aph. 3. & 14. " Senſui, inquam, communi ſatis conforme ,, videtur, euſque nonnunquam probabilitatem aſcendere, ut cùm certitudo ,, quædam moralis dici poſſit, non opus ſit ſectari oppoſitum quod eſt tutius, eſtò ,, aliquid etiam probabilitatis habere videatur. Sic v. g. non omni probabilitate ,, fortaſſis caret ſententia illa quæ ait, cenſus merè perſonales, vel mixtos, eſſe con- ,, tra jus naturæ: quia tamen contraria, bonorum praxi paſſim & ſine ſcrupulo, ,, comprobatur, & ita ad probabilitatem quandam pervênit, quæ contrariam quo- ,, dammodo offuſcat, & conſideratione indignam efficit; ideò nemo hodie exiſti- ,, mat, ſibi partem tutiorem hac in re amplectendam. Idem eſt de variis ſenten- ,, tiis aliis, contra quas olim vel hodiedum quiſpiam, ratiunculam aliquam non

,, om-

„ omninò contemnendam objicere invenitur: quas tamen ob moralem quandam „ certitudinem ſuam, nemo non ſequitur; ne alioqui nihil ferè ſit quod ſequi non „ liceat, cùm vix ſit aliquid, quod vel non habeat, vel olim non habuerit, aliquem „ contradictorem. Ratio autem in omnibus illis eſt: quòd licet periculum pec-„ candi fugere oporteat; minimum tamen periculum (quale in talibus eſt) pro ni-„ hilo reputetur; præſertim ubi ſine notabili incommodo aliter fieri non poteſt, & „ aliunde conſtat, ut dictum eſt, periculis talibus exilibus totam ſcatere vitam hu-„ manam." Hæc ibi: quæ quidem pro hac difficultate viſa ſunt tantummodo repetenda.

II. Ad Authorem quod attinet, non mihi tanti eſt quæſtio illa, ut anxiè diſquirere libeat, an rectè hæc propoſitio adſcribatur Sinnichio noſtro lib. 1. cap. 95. §. 357. prout illi adſcribitur in Scripto quod Romanis Cenſoribus oblatum eſt per *P. Duffium*. Nos ipſi in deputatione A. 1677. detulimus plures ſententias, quæ extabant in libris Lovanienſium, ut de *Communione Sacrilega*, &c. Si voluit Sinnichius quod propoſitio ſonat, nempe peccaturum quicumque opinionem etiam probabiliſſimam ſecutus fuerit; jam eum refutavimus: ſi verò, quod fortè quiſquam colliget ex verbis ejus, voluerit demùm peccati periculum remanere, quamdiu opinio non eſt niſi probabilis (poteſt enim eſſe falſa) dicere mecum poterat, periculum tale nonnunquam levius eſſe poſſe, quàm ut tam rigidè vitari debeat. Et reverà licere aliquando ſequi opinionem dumtaxat probabilem, ipſe alibi tam apertè faſſus eſt, ut etiam paſſim probabiliſmo addictiores id objicere ſoleant, ex caſu quo Pontifex diſpenſando ſecutus erat ſententiam probabilem. Sed, ut dixi, res hæc non eſt tanti.

DE MORTE CHRISTI PRO OMNIBUS.

PROPOSITIO UNICA.

D*Edit ſemetipſum* (Chriſtus) *pro nobis oblationem Deo; non pro ſolis electis, ſed pro omnibus & ſolis fidelibus.* Eſt Prop. 4.

NOTA IV.

I. Fusè illam refutavimus Notis in quintam Janſſenii Propoſitionem, ac Refutatione eorum quæ iiſdem Notis à Scriptore quodam ignoto & petulantiſſimo objecta ſunt. Oſtendimus ſingulariter Chriſtum mortuum pro Fidelibus, ob gratiam quam ex ejus morte in juſtificatione ſua ſupponuntur adepti, & quâ ut perſeverare poſſent, ſufficienter (Thomiſticè) inſtructi ſunt. Hinc Concilium Valentinum, quin & Eccleſia ejus tempore, ſic loquebatur, Chriſtum mortuum eſſe *pro omnibus fidelibus*; ipſeque adeo Apoſtolus Chriſtum *ſalvatorem omnium* vocat, at *maximè fidelium*. Theologus quidam jam defunctus in Antiquitate verſatior, quàm in controverſiis iſtis limatior & cautior, illud, *Et ſolis*, addere ſolebat: *Solus* ipſe ea in parte; quòd ſaltem ego ſciam. Cæterùm dubium non eſt, intendiſſe Eccleſiam Rom. per hanc damnationem, declarare, Chriſtum mortuum eſſe pro omnibus omninò. Sed de hoc ſatis ad dictam Prop. V. Janſſenii.

DE

DE GRATIA SUFFICIENTE.

PROPOSITIO I. & II.

Pagani, Judæi, Hæretici, aliique hujus generis, nullum omninò accipiunt à Jeſu Chriſto influxum: adeoque hinc rectè inferes, in illis eſſe voluntatem nudam & inermem, ſine omni gratia ſufficiente. Eſt 5.

Gratia ſufficiens ſtatui noſtro non tam utilis quam pernicioſa eſt: ſic ut proinde meritò poſſimus petere, A gratia ſufficiente libera nos Domine. Eſt 6.

NOTA V.

I. Prima quoque (ſequens ex præced.) erat ſpeculatio Viri iſtius antiquarii: cui adeò nemo in hac Schola noſtra aſſentiebatur, ut omnes concederent, & concedant etiamnùm, gratias actuales plurimas infidelibus Deum impertiri, quibus adjuti plurima non ſolùm bona, ſed & undequaque bene, etſi non meritoriè, faciant; præſertim dum jam ad fidem diſponuntur. Quin & dubium non eſt, eoſdem quoque ſæpiùs gratiam (Thomiſticè) ſufficientem habere, ſed negligere, quâ ad converſionem venire poſſent, ſed nolunt; juxta mox dicenda de gratia ſufficiente. Videtur Author reſpexiſſe ad loca quædam Veterum, ubi dicuntur infideles influxum gratiarum à Chriſto non recipere, talem uti fideles ab ipſo ut Capite ſuo recipiunt. Hoc autem ille ad omnem gratiæ influxum extendit.

II. Secunda citatur ex Theſi quadam A. 1649. defenſa ſub *Sinnichio:* nec admodum mirarer ſi petulantia juvenilis diſcipulorum in turbis iſtorum temporum ſimile quid auſa foret. Indies importunitate illorum obruimur. Quæ aliunde didicerunt, ſub auſpiciis noſtris tueri volunt. Si reſiſtimus, ſi doctrinæ modeſtiori Scholæ noſtræ inſiſtimus; audent quoque ſcriptis famoſis in Magiſtros graſſari. Notum eſt ad quid alludam, & quo pacto Roma ulta ſit tenebrionum nequitiam, librumque ipſum, quem tantopere adorabant.

III. Porrò ad gratiam ſufficientem quod attinet, nunquam res illius in Schola noſtra exploſa fuit, ſed diſertè recepta: ut ad Propp. Janſſenii probavi ex Cenſura Lovanienſi ad Aſſertionem VIII. Nomen non tam citò receptum fuit, ob novitatem & quorundam abuſum. Utrumque jam recipitur paſſim, ex quo præcipuè Declarationi nuperæ famoſæ ad SS. D. N. Alexandrum VIII. ſuper materia Gratiæ plures ſubſcripſerunt. Tantùm velim ut Gratia iſta paullò frequentiùs ſonet in eadem Schola. Admittunt eam aliqui; neq; unquam id negavi, prout (quæ ſua eſt Charitas) ſuper neſcio cujus relatione privatâ publicè exprobrare dignati ſunt: ſed tamen diſcipulos illorum, non item ut noſtros, videmus ejuſdem gratiæ ope paſſim difficultates enodare. Unde iſtud ſilentium? unde quidam pudor? ſed ſperamus nunc ſaltem plus aliquid fortitudinis.

IV. Gratiam Moliniſticè ſufficientem ſimul rejicimus: nempe quæ eadem per omnia, animis ſimiliter conſtitutis illapſa, hunc convertit, iſtum verò non convertit;

tit; imò minor ſubinde convertit, & non major. De illa ſignanter locuti ſunt noſtrorum quidem, dum Gratiam ſufficientem impugnarunt: at nunc Thomiſticè ſufficientem recipiamus ſtrenuè, & profeſſionem ejus etiam libenter præferamus. Dicamus ſimul, ut jam alibi dixi ſæpiùs; tantùm abeſſe ut noxia illa ſit, & à qua liberari deſiderandum: ut valde etiam utilis ſit, eſtò effectum ad quem ſufficiens eſt, non aſſequatur. Utilis eſt, quia effectum ſaltem dat aliquem, ut Majores noſtri dicto loco *Cenſuræ* ſuæ annotârunt: utilis eſt, quia ſine ea homo magis peccaret; utilis eſt, quia per eam homo aliquouſque ſaltem ad bonum promovetur, ut per aliam gratiam faciliùs moveatur ad plenum effectum: denique ſi per contumaciam noſtram inutilis, ſeu ſine effectu debito, efficitur; utilis tamen eſt in ſeipſa, multò utique magis quàm lex vetus, quæ non ſuo ſed Judæorum vitio, majoris illis damnationis cauſa erat. Ex quo elucet iſtius propoſitionis exceſſus, volentis orari, ut à Gratia tali liberemur. Non hoc orandum: quin potiùs pro conceſſâ, etſi à nobis vitio noſtro neglectâ & in vacuum receptâ, agendæ gratiæ, cum pœnitentia de negligenter habito ejuſmodi Dei dono. Supplicandum verò enixiùs, ut potentiori auxilio infirmitati noſtræ ſubveniatur, quo nempe inſuperabiliter & indeclinabiliter agatur voluntas noſtra, deturque illi non ſolùm poſſe quod parùm profuit, ſed & velle & perficere pro bona voluntate.

DE DILECTIONE DEI.

PROPOSITIO I. & II.

B*Onitas objectiva conſiſtit in convenientia objecti cum natura rationali: formalis verò in conformitate actûs cum regula morum. Ad hoc ſufficit, ut actus moralis tendat in finem ultimum interpretativè.* HUNC HOMO NON TENETUR AMARE, NEQUE IN PRINCIPIO, NEQUE IN DECURSU VITÆ SUÆ MORALIS: Eſt prima in priori Decreto.

Omnis humana actio deliberata, eſt Dei dilectio, vel mundi: ſi Dei, charitas Patris eſt; ſi mundi, concupiſcentia carnis, hoc eſt, mala eſt. Eſt 7. Decreti poſterioris.

NOTA VI.

I. En dogmata bene diverſa: adeò in extremitates noxias utrimque itum eſt à Theologis. Prima Propoſitio pridem ab Alex. VII. & iterum ab Innocentio XI. damnata, & alibi à nobis explicata & refutata, non tam refutationem novam, quàm admirationem meretur, quomodo eſſe potuerit, qui eam adhuc nuper inſtauraret Stupenda hæc audacia ab Alexandro VIII. Cenſuram tantò acriorem elicuit: undè quod anteà mitiùs, nunc duriſſimè, videlicet ut Hæreſis damnari meruit. In gratiam Tironum, qui ſæpiùs interrogarunt, quid foret *vita* iſta *moralis*, de qua in parte Propoſitionis, cenſuræ obnoxiâ: notandum breviter, vitam naturalem incipere dum anima infunditur, deſinere dum eadem rursùs ſeparatur: moralem verò dum ratione uti incipimus, & finiri dum deſinit idem uſus rationis. Senſus ergò damnati dogmatis eſt, finem ultimum ſeu Deum, nullo tempore uſûs rationis à nobis eſſe diligendum.

II. Altera Propoſitio vix differt à Bajana.... quam proindè vide cum *Notis* no-
ſtris. Tantùm aliquantulùm hæc eſt inconcinnior. Bajana ſaltem dicebat, omnem
amorem creaturæ rationalis eſſe, vel charitatem, vel cupiditatem, &c. Hæc verò
idem etiam dicit de omni humana *actione*. Ut iterùm videas incuriam, impruden-
tiamque juvenilem, talia Præſidibus ſuis obtrudentem: quippè ex Theſi Anni
1661. defensâ, hæc Propoſitio excerpta dicitur. Nec frivola putetur ejuſmodi ex-
cuſatio Præſidum: nam eâdem ratione ſe ille excuſare dicitur, qui defenſioni ipſius
primæ ex his duabus Propoſitionibus Muſſi-ponti præsêdit. Quomodò verò dam-
natio hujus Propoſitionis, cum obligatione referendi omnia opera in Deum, con-
ſiſtat; diſertiùs diſcutimus in *Aphoriſmis* p. 2. diſp. 31. Aph. 2. & 3. ubi poſt
memoratam hanc obligationem ità ſubditur. ,, Opus interim quòd ſic non refertur,
,, non ideò peccatum vocatur; ſed ſæpè eſt moraliter bonum, ut alibi ſuo loco oſten-
,, ſum eſt: & niſi hoc admiſiſſent Deputati jam dicti (Romæ Anno 1677.) nun-
,, tiabatur ipſis, damnandam fuiſſe hanc Scholæ ſuæ Sententiam. Peccat igitur qui
,, actum ſuum non refert: ſed cùm actus referri potuerit, ſignum eſt non eſſe
,, malum. Undè ſi actum ipſum, *malum* fortaſsè, vel *peccatum*, vocant quandoquè
,, Veteres; non tam ipſum actum tunc conſiderant, quàm defectum relationis illi
,, conjunctum: quod nec etiam celârunt, ubi ad diſtinctiùs loquendum preme-
,, bantur. Sic Auguſtinus, qui opera Infidelium ad Deum non relata, accuſaverat;
,, dum preſſus eſt à Juliano, An igitur ſi Infidelis nudum operit, opus illud *pecca-*
,, *tum* dici debeat? Disertè reſpondit: Non opus ipſum, quod eſt operire nudum,
,, peccatum eſſe; ſed de hoc *non in Domino gloriari*, ſeu ad aliud quàm ad Deum
,, hoc referre. Patet hinc rursùs, ut antè, ex hâc Doctrinâ non ſequi: Omnia
,, *Infidelium opera eſſe peccata*, & *Philoſophorum virtutes*, vitia: patet etiam non
,, omnem *amorem creaturæ rationalis* ideò eſſe vel vitioſam cupiditatem, vel lau-
,, dabilem iſtam charitatem, de qua in Propoſitionibus Bajanis: quia voluntas v. g.
,, operiendi nudum in homine infideli, amorque naturalis erga communem natu-
,, ram, & ſimiles affectus, neque illa charitas ſunt; neque cupiditas appellari de-
,, bent, cùm moraliter boni ſint, & ad Deum referri poſſint: etſi pari ratione cu-
,, piditas à S. Auguſtino quandoquè appellantur, ratione defectûs talis relationis,
,, qui vitioſus eſt, ſed agentem vitians, non ipſum actum.,, Ità ibi. Nec diſſentiunt
à nobis, jam ſaltem, etiam cæteri: nè illi quidem, qui præ reliquis hic accuſari
ſolent. Dum enim nuper Romam miſerunt Reſponſum ſuum ultimum ad Accu-
ſationes 18. contra ſe ex quodam *Compendio* factas; non erubuerunt eandem quo-
què viam ingredi, quanquàm hactenùs publicè non ità eam ſint profeſſi.

DE OPERIBUS INFIDELIUM.

PROPOSITIO I. & II.

N*Eceſſe eſt Infidelem in omni opere peccare.* Eſt. 8.

Omne quod non eſt ex Fide Chriſtiana ſupernaturali, quæ per Dilectionem operatur, peccatum eſt. Eſt 11.

NO-

NOTA VII.

Ambæ citantur in Scripto Romæ porrecto, tanquàm olim defenſæ ſub *Fromondo:* nec mirum foret, ex quo Janſſenius Propoſitionem Baii tunc reſuſcitaverat, *Omnia opera Infidelium eſſe peccata.* Vide eam alibi cum *Notis* noſtris. Vide etiam dicta hic ſuprà, de operibus non ſolùm bonis, ſed etiam benè factis ab Infidelibus, dum præſertim ad Fidem diſponuntur. Habet autem hoc ſecunda harum Propoſitionum adhuc præ prima, quòd nè quis peccet, fidem etiam formatam requirere videatur, utpotè quæ exprimi ſolet his Apoſtoli verbis: *Quæ per Dilectionem operatur.*

DE FIDE.

PROPOSITIO UNICA.

QUando in magnis peccatoribus deficit omnis amor, deficit etiam Fides, & etiamſi videantur credere, non eſt fides Divina, ſed humana. Eſt 12.

NOTA VIII.

Hanc detulit P. Duffius cum iſta quæ eam immediatè procedit: *Fides non poteſt eſſe ſine charitate;* & cum hac marginali nota in utramque: " Non videntur, inquit, „ iſta Tridentino cohærere Seſſ. 6. can. 28. *Si quis dixerit, amiſsâ per peccatum gra-„ tiâ ſimul & fidem ſemper amitti, aut fidem quæ remanet, non eſſe veram fidem, licet „ non ſit viva; aut eum qui fidem ſine charitate habet, non eſſe Chriſtianum; anathe-„ ma ſit.* Imò & Apoſtolo 1. ad Cor. 13. *Si habuero omnem fidem, ita ut montes „ transferam, charitatem autem non habuero; nihil mihi prodeſt:* ubi ſupponit, „ fidem poſſe eſſe ſine charitate. Unde Aug. lib. 15. de Trin. c. 18. *Fides juxta „ Apoſtolum ſine charitate eſſe poteſt.*" Hæc ille. Ex quo patet, Propoſitionem hanc acceptam fuiſſe, uti accipi potuit, eo ſenſu, ut aſſerat non dari fidem informem: quod omnis Theologia, & fides ipſa, reſpuit. Solùm admittunt Theologi communiter in fide Chriſtiana pium quendam credulitatis affectum; de quo ita Wiggers in 2. 2. q. 2. art. 2. num. 16. *Peccatores licet non diligant illum* (Deum) *amore perfecto & charitate formatâ; qui tamen verè fideles ſunt, non carent omni omninò animi & affectûs tendentiâ ac motione in Deum.* Et S. Thomas q. 5. art. 2 ad 2. *Fides*, inquit, *quæ eſt donum gratiæ, inclinat hominem ad credendum ſecundùm aliquem affectum boni, etiamſi ſit informis.* Quæſt. autem 2. art. 2. in fine O, oſtendit hunc affectum eſſe erga veritatem primam: & ſimilia plura habet alibi. Vide ſis Aphoriſmos noſtros p. 2. Diſp. 2. Aph. 5. ubi tamen notamus, *non omnem* ejuſmodi *affectionem bonam erga Deum aut aliquod ejus attributum, pertinere ad charitatem quæ eſt tertia virtus Theologica.*

DE

DE SPE ET MERCEDIS INTUITU.

PROPOSITIO I. & II.

Quiſquis etiam æternæ mercedis intuitu Deo famulatur, charitate ſi caruerit, vitio non caret, quoties intuitu licet beatitudinis operatur. Eſt. 13.

Intentio quâ quis deteſtatur malum, & proſequitur bonum, merè ut cæleſtem obtineat gloriam, non eſt recta, nec Deo placens. Eſt 10.

NOTA IX.

Delatæ ſunt hæ tanquam è quodam Authore ſumptæ, uti & plures aliæ, propter quem non ita quoque pridem tot ſcribebantur libelli diffamatorii: unde & nomine ejus, etſi Lovanienſis nunquam fuerit, ſatiùs abſtinebo. Ut verò ſenſus ejus magis apppareat, juvat tertiam addere Propoſitionem quæ ex eodem delata erat inter has duas media: *Tunc ſolummodò intuitu mercedis rectè operamur, quando operamur propter mercedem in eum finem, ut eâ obtentâ Deo meliùs & exactiùs ſerviamus*, nempe in cœlo. Atque hoc erat quod ipſe cum aliis paſſim exiſtimabat doceri in Tridentino Seſſ. 6. cap. 11. in fine, ubi juſti *cum hoc ut in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam.* Nempe hoc ita accipiebant, ut juſti mercedem iſtam intueantur, ſed ad eum finem illam referant, ut in primis glorificetur Deus per ipſam: adeoque malum fore credebant, ſi aliter mercedem iſtam intuerentur.

II. At jam pridem variis occaſionibus annotare cœpi, non eſſe hunc germanum iſtius loci Tridentini intellectum. Magis tacitè id factum Aphoriſmorum P. 1. Diſp. 34. Aph. 14. "Sed an ergò vitæ illius & mercedis intuitu rectè juſtus operabitur? Neſas eſt dubitare: neque ergò vel venialiter peccaturum, ſi „in opere bono, cum hoc in primis ut glorificetur Deus per illud (qui propriè „charitatis eſt finis) mercedem quoque (quod ſpei eſt) intueatur æternam. Ab„ſit enim ut quis peccet, dum merum exercet actum alicujus virtutis Theolo„gicæ: nec mirum, cùm omnis ejuſmodi actus ſit *bona voluntas* adeoque & Au„guſtino *Charitas*. Ita ibi. Deinde luculentiùs P. 2. Diſp. 24. Aph. 3. "Pari mo„dò intelligunt illud Trid. Seſſ. 6. c. 11. ubi dicuntur juſti in operibus ſuis *cum hoc* „*ut in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intueri æternam*: quaſi nimirùm „mercedem iſtam ideò intueantur, ut per ipſius poſſeſſionem glorificetur Deus. „Verùm jam alibi locum illum Tridentini aliter expoſuimus, uti certò exponen„dus eſt: nempe ut juſti dicantur mercedem intueri æternam, ſed tantùm veluti „ſecundariò: principaliter autem, ſeu *in primis*, intendant, ut per eadem opera ſua „Deus glorificetur. Et hunc modum operandi Synodus probat, atque ab omni „vitio immunem pronuntiat". Sic ibi: & ſequuntur alia quæ idem fuſiùs declarant. Credidimus ergò, juxta Tridentinum, intuitum illum Mercedis, quæ Deus eſt, quatenùs à ſpe procedit, imperatque deteſtationem mali & proſecutionem boni, ſanctam eſſe & Deo placentem, eſtò ulteriùs ad aliud non referatur: Spei namque actus, juxta nos, ſanctus eſt & Deo placens, abſque alio accedente:

Deum

Digitized by Google

Deum quippe pro objecto formali & materiali habet; nec refertur ad creaturam, ut ibid. oſtendimus. Ita ut videri poſſimus, non hìc minùs quàm in tot aliis, Cenſuram hanc Rom. prævidiſſe. Non prævidi tamen, niſi quatenùs hæc quæ tradi videbam, credidi jam pridem in ſana Theologia non ſubſiſtere.

DE TIMORE GEHENNÆ ET ATTRITIONE.

PROPOSITIO I. II. & III.

Timor gehennæ non eſt ſupernaturalis. Eſt 14.

Attritio, quæ ex gehennæ & pœnarum metu concipitur, ſine dilectione benevolentiæ Dei propter ſe, non eſt bonus motus ac ſupernaturalis. Eſt 15.

Reverà peccat, qui odio habet peccatum merè ob ejus turpitudinem & diſconvenientiam cum natura, ſine ullo ad Deum offenſum reſpectu. Eſt 9.

NOTA X.

I. Duæ priores in eo fundabantur, quòd nihil naturalius videatur, quàm ut quis quomodocumque ſciens gehennam peccatoribus præparari, eandem timeat, ideòque de peccatis ſuis doleat. Quod in Trid. ſeſſ. 14. cap. 4. dicitur de metu gehennæ, & attritione ex illo concepta, quòd donum Dei ſit, & Spiritûs Sancti impulſus, adeòque ſupernaturalis; id paſſim explicabant, tanquàm dictum pro caſu, quo voluntatem peccandi eâdem illa excludit: hoc autem ſine amore benevolentiæ fieri non credebant.

II. Atquè his equidem jam pridem reſtitimus: nuper expreſſiùs in Dictatis publicis ad Commentaria Wiggers de Sacramenti, recentiùs verò etiam in *[illegible]* p. 2. diſp. 25. Aph. 4. ſic timori pœnarum vindicavimus bonitatem. „Timor „ſervilis duo importat, & quòd pœna timeatur, & quòd eadem timeatur tanquàm „principale malum. Primum de ſubſtantia talis timoris eſt: ſed nihil inordinati ha„bet, imò prorsùs ordinatum eſt, quòd timeatur pœna, cùm reverà ſit timenda. „Ideòque hic timor etiam commendatur, ubi dicitur loco mox citato: *Timete eum* „*qui poteſt & corpus & animam perdere in gehennam*: q. d. Timete hoc ipſum, [illegible] „*in gehennam*. Deinde ut notat hìc S. Thomas, Timor iſte *ordinari* poteſt *in Deum*, „ut *contingit in habente charitatem*. Ergò in ſubſtantia ſua non eſt malus, [illegible] „natus, atque etiam utilis, & ita bonus." Huc uſque de bonitate: nunc de ſupernaturalitate, Aph. ſeq. ubi dicitur. "De Timore ſervili dicit hìc S. Thomas, non „eſſe numerandum inter 7. Dona Spiritûs Sancti, quia juxta Auguſtinum poteſt „habere annexam voluntatem peccandi. Quo utriuſque S. Doctoris dicto inſinua„tur, fieri poſſe ut eam voluntatem annexam non habeat: [illegible] intel„ligendo de voluntate propriè dictâ, ſeu conſequente & abſolutâ, quam [illegible] „ſæpè habent aliqui, etſi pœnas timeant. Imò hanc voluntatem peccandi timor „excludere poteſt, quatenus manum cohibet, hoc eſt opus peccati, adeòque & „abſolutam operis voluntatem. Et dum ſic excludit, *utilem* illum, & *[illegible] Dei* „[illegible], Synodus Trid. affirmat, ſi una *ſpem veniæ*, & non deſperationem, [illegible] „[illegible]."

III. Unde

III. Unde jam ſponte patet, corruere damnatarum propoſitionum fundamentum. Eſto enim gehenna naturaliter timeri poſſit, atque inde etiam doleri de peccatis; nunquam tamen timor ille aut dolor duo hæc habebit, ut & voluntatem peccandi excludat, & ſpem veniæ ſecum habeat, niſi è cœlo veniat, & à Spiritu S. adeoque naturam ſuperet. Porrò quod *voluntas peccandi* de conſequente & abſoluta accipienda ſit, ulteriùs ſic confirmari poteſt: quia Tridentinum & S. Thomas loqui ſolent de rebus ut ſunt propriè & ſimpliciter: atqui ipſe S. Doctor alibi diſertè affirmat, nonniſi voluntatem *Conſequentem* (in Deo, & idem eſt de creatura rationali) *ſimpliciter* eſſe *voluntatem*. Vide 1. p.q. 19. art. 6. O. in fine

IV. Propoſitio ex his tribus damnatis ultima, eodem quoque ſupradicto errore nitebatur. Quod Tridentinum dicat, Attritionem quæ *ex turpitudinis peccati conſideratione* concipitur, non facere hominem hypocritam & magis peccatorem, verum etiam donum Dei eſſe &c. id rursùs intellexerunt, ſi *voluntatem peccandi excluderet*, quod putabant ſine amore Dei benevolo fieri non poſſe. Itaque dum amor ille abeſſet, crediderunt ſe tutò dicere attritionem illam eſſe malam & peccaminoſam. Verùm applicari hic tantùm debent, quæ mox ſuprà de timore pœnarum diximus; & videbimus eandem attritionem eſſe bonam & utilem. Quippe reverà peccatum ob ſuam turpitudinem deteſtationem meretur: ordinatè ergò illud, etiam merè ex tali motivo deteſtamur. Deteſtatio hæc ad Deum ordinari poteſt, *ut contingit in habentibus charitatem*. Poteſt quis ex charitate excitare in ſe deteſtationem iſtam merè ut reſpicit peccati turpitudinem: quidquid autem à charitate imperari poteſt, minimè eſt peccatum.

V. Verùm, dices, poſt hæc omnia nihil adhuc eo pacto habebitur contra obligationem referendi noſtra in Deum; quod tamen in primis amarent, qui Cenſuram procudêrunt: id quidem ultimum ego neſcio, ſed facile credo. Verùm nihil hactenùs nos ad ejurandam obligationem ejuſmodi coegit. Doctrinam Scholæ noſtræ ſuper ea re coram Apoſtolica Sede candidè expoſuimus: Cenſuram illius avidè depopoſcimus. Nulla ſecuta eſt; ne jam quidem, licet eadem Doctrina noſtra cum Articulis nunc damnatis eſſet in eodem Scripto delata. Damnamus damnata: quibus autem S. Sedes adhuc tam ſtudioſè parcit, quid alii quidam ea ſigillant?

DE PRAXI POENITENTIÆ.

PROPOSITIO I. & II.

Ordinem præmittendi ſatisfactionem Abſolutioni, induxit, non politia aut inſtitutio Eccleſiæ, ſed ipſa Chriſti lex & præſcriptio, natura rei id ipſum quodammodo dictante. Eſt 16

Per illam praxim mox abſolvendi, Ordo pœnitentiæ eſt inverſus. Eſt 17.

NOTA XI.

I. Utraque harum in Scripto Romæ porrecto adſcribitur Theologis adhuc ſpirantibus, & qui ſive per ſe vel ſuos, tueri ſe poſſunt, ſi falsò ſibi adſcriptas exiſtiment:

iſtiment : ut propterea non ampliùs, ut ſuprà pro mortuis, adferendæ ſint excuſationes. Prima adſcribitur D. Arnaldo de Freq. Com. p. 2. cap. 8. altera P. Gabrielis pag. 155. De mente illorum ego nolo judicare. De Propoſitionibus ipſis hæc breviter dicta ſunto. Prima quidem fundata videri poſſet in verbis S. Leonis I. quæ loco jam dicto citantur ab Arnaldo ex epiſt. 91. *Multiplex miſericordia Dei, ita lapſibus ſubvenit humanis, ut non ſolùm per Baptiſmi gratiam ſed etiam per pœnitentiæ medicinam ſpes vitæ reparetur æternæ; ut qui regenerationis donum violaſſent, proprio ſe judicio condemnantes ad remiſſionem criminum pervenirent: ſic divinæ bonitatis præſidiis ordinatis, ut indulgentia Dei niſi ſupplicationibus Sacerdotum nequeat obtineri. Mediator enim Dei & hominum, homo Chriſtus Jeſus, hanc Præpoſitis Eccleſiæ tradidit poteſtatem, ut confitentibus actionem pœnitentiæ darent; & eoſdem ſalubri ſatisfactione purgatos ad communionem ſacramentorum per januam reconciliationis admitterent.* Hæc Leo apud Arnaldum. Accedit quod idem Theologus notat, hunc e luculentioribus eſſe Patrum locis, quibus Catholici probant adverſus Sectarios, Confeſſionem omnium peccatorum mortalium eſſe juris divini: quod argumentum videtur non proceſſurum, niſi vis fieret in eo, quòd Chriſtus omnia, velut ibi dicta ſunt, ipſemet inſtituerit.

II. Dicendum tamen omninò, doctrinam Articuli damnati ex iſto tanti Pontificis teſtimonio non ſequi. Primò quia clarum eſt, Leonem vim non facere in ordine ibi deſcripto, ſed tantùm in poteſtate ſacerdotum ad abſolvendum relapſos poſt baptiſmum; etſi obiter quoque meminerit, quo ordine res illæ tunc temporis gererentur. Tradidit, inquit, illis poteſtatem ut hoc ita facerent. Quis dubitat? at non addit, non reliquiſſe etiam iiſdem facultatem, alio ordine iſta adminiſtrandi, ſi ſecundùm ſpiritum Eccleſiæ præſidentem ita ipſis videretur. Ad argumentum contra ſectarios noſtros quod attinet, fundatur illud in verbis bene diſertioribus; & qualia ſi pro hoc ordine forent, res eſſet confecta pro Arnaldo. Sic, inquit, *divinæ bonitatis præſidiis ordinatis, ut indulgentia Dei niſi ſupplicationibus ſacerdotum nequeat obtineri.* Deinde ſi doctrinam damnatam ex verbis S. Pontificis intuierimus, ſequetur ne alter quidem per Eccleſiam ſtatui, imò permitti poſſe: malè adminiſtrari Sacramentum Pœnitentiæ ubicumque non eo ordine adminiſtratur. Perperam namque fit, nec Eccleſia permittere valet ut fiat, quidquid contra legem & præſcriptum Chriſti attentatur.

III. At verò ſecunda Propoſitio hoc ipſum admittit. Juxta illam Ordo invertitur qui pœnitentiæ naturalis eſſe deberet, utpote ab Authore ejus Chriſto profectus. Sic enim illam accipio, ut damnari meruerit. Nam alioquin ordinem inter partes pœnitentiæ inverti, qui aliquando in Eccleſia fuit, nihil tantoperè mali habere videtur. Idem ſpiritus Eccleſiam dirigens, fervori fidelium temporibus illis convenientius reperit, ut ſatisfactio, eaque notabilis admodum, Abſolutionem præcederet: idem infirmitati temporum noſtrorum condeſcendens, aliud nunc magis expediens judicavit. Et quis eſt qui illi dicat, Cur ita facis? pluribus hæc Propoſitio refutanda non eſt, quia corruit ultrò, convulſâ priore.

IV. Excideraт dicere aliquid circa extremam illam particulam Propoſitionis primæ; *Naturâ rei ita quodammodò dictante*: cujus nullum veſtigium apud Arnaldum invenio, citato ſaltem loco. Fuerit fortè illa apud Authorem alium cui

ibid.

ibid. adſcribitur, *Compend. deduct.* pag. 22. Difficilè autem ille, vel quivis alius, probaverit, naturam rei dictare, ut ſatisfactio abſolutionem præcedat. Tridentini Patres probare volentes partem eam Pœnitentiæ quæ ſatisfactio dicitur; repetunt illius fundamentum ex S. Scripturæ perſpicuis, ut inquiunt, & illuſtribus exemplis, quæ probant culpam aliquando à Domino remitti, non condonatâ universâ illius pœnâ. Clarum eſt reſpici ad exemplum Davidis, cujus Dominus tranſtulit peccatum reſervatâ pœnâ; & ad aliquot ſimilia, quæ etiam in margine annotari ſolent *Seſſ.* 14. cap. 8. Atqui locis illis omnibus Deus per Prophetarum miniſterium, aut aliter, dimittit culpam nondum impletâ ſatisfactione. Et hoc ipſum etiam naturaliſſimum eſt, ut amicitia non differatur, etſi pœna aliqua ſit adimplenda. Ita ut potiùs propter rationes ſolùm extrinſecas factum ſit, ut initiò Eccleſiæ, aliter quàm natura rei dictabat *ſtola prima & annulus* filio prodigo dilata ſint uſque ad finem pœnitentiæ, cùm aliàs *citò* viderentur proferenda, ad parabolici iſtius Patris exemplum. Hoc quidem dictat natura rei, quemadmodum ibid. Trid. notat, tamque *divinæ juſtitiæ* quàm *clementiæ ratio exigit*; ut non abſque ſatisfactione peccata poſt Baptiſmum commiſſa dimittantur: ſed ſatisfactione, quæ ſaltem remiſſionem culpæ conſequatur, velut in iis exemplis Scripturæ accidit, ad quæ ſe S. eadem Synodus refert. Legat eam qui volet ſine præventione, & ne veſtigium quidem illic inveniet hujus ſententiæ damnatæ, ſed omnia clarè contraria.

PROPOSITIO III.

Conſuetudo moderna quoad adminiſtrationem Pœnitentiæ, etiamſi eam plurimorum hominum ſuſtentet authoritas, & multi temporis diuturnitas confirmet; nihilominùs ab Eccleſia non habetur pro uſu, ſed abuſu. Eſt 18.

NOTA XII.

Imputatur & hæc Arnaldo in Præf. pag. 66. & 67. in Gall. Neque rurſus in mentem ejus inquiro. Argumenta breviter recenſeo & ſolvo, quæ ex ipſo colligi poſſe videntur. I. Concilium Tridentinum ſeſſ. 22. de ref. cap. 2. circa Clericos præcipit, ut quæ antiquitùs [illegible]ſtatuta erant, & jam paſſim à pluribus negligebantur, *Eadem in poſterum iiſdem pœnis, vel majoribus, arbitrio Ordinarii imponendis, obſerventur.* Ergo licet invaluerit conſuetudo moderna Pœnitentiæ, ut in Propoſitione damnatâ; non pro uſu ſed abuſu habet eam Eccleſia, cupiens ſemper eâ abolitâ veterem ritum reſtitui. Quod ne durum videatur, ipſe Bellarminus alicubi admittit, uſum jejunia ſolvendi circa meridiem, *ab Eccleſia non imperari, ſed tolerari:* Ergò idem dici poteſt de uſu pœnitentiæ, cujus jejunium eſt pars quædam.

II. Ut verum fatear, ſi voluerit Author hiſce rationibus hiſce [illegible] doctrinam quæ ipſi attribuitur, [illegible] niſus eſt fundamentis. Quis dubitat in moribus hominum invaleſcere poſſe quædam, etiam apud multos, & tempore longo, quæ Eccleſia deinde [illegible] vetet, & demum renovatis omnibus ſtatutis anterioribus, ſeveriſſimè [illegible] profligare? Hoc fecit Tridentinum circa vitam & mores Clericorum.

rum. Nec diffitendum, intereà dum iſta paſſim inter Clericos vigerent, abuſum fuiſſe (quoad multa ſaltem quæ nullâ conſuetudine præſcribuntur) non uſum. At quid hoc ad uſum modernum pœnitentiæ, ut is idcircò abuſus vocari debeat, aut omninò poſſit? Niſi fortè omnia quæ cum uſu aliquo priſco Eccleſiæ non conveniunt, abuſus dicendi ſint. An Eccleſia tot jam ſæculis poſterioribus uſum modernum pœnitentiæ decretis & prohibitionibus coërcuit; perindè ut exceſſus Clericorum, de quibus agit argumentum? An uſquàm illi ſaltem contradixit? Adde quòd prætereà ingens diſcrimen exiſtat inter mores aliquos in Eccleſia (ut quòd Clerici venationi vel aleis indulgeant, Eccleſiam malè frequentent, ac ſi quid eſt ejuſmodi ad quod reſpicit Tridentinum) & Ritum, Praximque alicujus Sacramenti, in cujus adminiſtratione pars magna Religionis Orthodoxæ verſatur. In prioribus exceſſus ſemper erunt pro multò maximâ Eccleſiæ parte: non enim tam præclarè unquàm agetur cum rebus humanis, ut quæ optima ſunt, pluribus placeant. Verùm in aliis iſtis, undè pendet Religio, cogitare aliquando per Eccleſiam univerſam nonniſi abuſum graſſari; quid aliud hoc eſt, quàm Eccleſiam ipſam tollere? Sectariorum quidem noſtrorum error eſt, Eccleſiæ Notas has duas dumtaxàt eſſe, Rectam Verbi Dei *Prædicationem*, *adminiſtrationem* item *Sacramentorum* rectam: attamen certiſſimum eſt, Eccleſiam non eſſe aut fore unquàm ſine dotibus illis. Ubi *Sanctitas* illius, ubi puritas, ſi hæc deſint? Non *macula* certè, non *ruga* hæc foret in corpore Eccleſiæ: ſed ipſius corporis labes & ruïna.

III. Non quòd fieri poſſe negem, ut uno aliquo tempore ubique ferè ſint, qui perperàm adminiſtrent Sacramenta, uti & qui perperàm prædicent Verbum Dei. Imò, ut dixi, ſemper hæc fuerunt, ſunt nunc, & erunt. Sed tamen ſemper habebit Eccleſia hâc in re leges ſuas notas, eaſque ſanctas, in viridi obſervantia apud plurimos: ità ut verè dici poſſit, Eccleſia rectè hodiè docet & practicat. Nimius ſim, ſi omnia quæ hic dici poſſunt, perſequi velim: præſertim cùm *Notas* profitear, non Volumina; & mox fortè alia futura ſit fuſiùs de eodem argumento diſſerendi occaſio.

IV. Supererat tantùm verbulo reſpondêre ad aliud iſtud argumentum ex Bellarmino. Nempè dixerat ille, uſum quendam circa jejunium ab Eccleſia non imperari, ſed tolerari. Quid mali? Si tantùm itidem diceret damnata Sententia, *non imperari, ſed tolerari* Praxim pœnitentialem, quæ nunc eſt in Eccleſia: minùs ſaltem peccaſſet. Si quis à pœnitentibus ſuis impetrat, ut hi more priſco ſecum agi velint; non *imperabit* Eccleſia ut aliter fiat. At nunc *abuſum* vocat, alios omnes ſic facientes damnat. Quid rurſùs eſt ſimile? Ut prætercam quòd iterùm nihil commune habeat defectus quiſpiam in jejunio, cum Adminiſtratione publica & quotidiana talis Sacramenti: præſertim ſi Praxis cui is repugnat; non Eccleſiaſticæ, ut jejunium, ſed Divinæ foret inſtitutionis.

PROPOSITIO IV.

C*onfeſſiones apud Religioſos factæ, pleræque vel ſacrilegæ ſunt, vel invalidæ.* Eſt 20.

F NO-

NOTA XIII.

I. De hâc accuſantur in ſæpiùs citato Scripto illi, *qui paſſim* ut illic dicitur, *ſacrilegas indigitant Confeſſiones aliter quàm ſecundùm ſuam Methodum factas.* Quâ in re plura ſunt, quæ ex factis pendent. Primùm, an *Methodus* illa talium ſit contraria Praxi pœnitentiali Religioſorum, non horum aut illorum, ſed indefinitè, hoc eſt, moraliter universè. Deindè, an qui hanc *Methodum* tradunt, putent ſacrilegè fieri quidquid fit contra illam. Si namquè hæc forent, tum viderentur iſti impingere in hunc Articulum. Ex fructibus autem illorum cognoſci illi poſſent. An non paſſim Sacramenta adminiſtrent iis qui apud Religioſos confeſſi fuerint: an hos ad ſibi confitendum non recipiant, non exactâ in ipſo limine Confeſſione generali, &c. ſed hæc, ut dixi, ex factis pendent; in quibus & diſquiſitio eſt operoſior, & utilitas minor; ut propterea ad alia meritò tranſeamus.

II. Juris eſt, quo pacto Roma ita approbet Religioſorum praxim, ſic ſaltem ut nolit eos invidiâ aliquâ ſpeciali laborare? Putem ego id fieri, non adeò ex ſuppoſitione facti, quòd Religioſi paſſim ut minùs tam rectâ utantur praxi ac Clerici ſeculares (quanquam & illa ſit fundata;) quàm ex conſideratione hac, quæ certè magni apud me eſt momenti. Religioſi, præſertim Mendicantes tam notabile corpus conſtituunt in Eccleſia, ut poſt Eccleſiam ipſam non ſit aliquod latiùs ſe extendens, magisque ſibi cohærens. Quo fit, ut nullus error magis dedecorare poſſet Eccleſiam, quàm qui Religioſis Ordinibus in fide vel Religione, adeoque Sacramentorum Adminiſtratione, accideret. Quid enim ſi copiæ auxiliares miſſæ per univerſam illam caſtrorum aciem ordinatam; à fide magni Imperatoris defecerint, animum inimicum induerint; impugnentque quà verbis quà factis, eam quam propugnare eos oportuerat, civitatem in monte poſitam? Talemne nobis imaginari libet Eccleſiam? Quid ſi verò illi oſtendere poſſint, ſecum ſentire & practicare Paſtores ordinarios per Orbem univerſum, exceptis in parva terrarum parte pauculis; quin & ipſam Eccleſiam Rom. cæterarum Matrem & Magiſtram? Itaque valdè ut minimùm temerarium eſt, velle cum Articulo hoc damnato, Confeſſiones apud Religioſos factas, ita invalidas eſſe aut ſacrilegas. Cæterùm ipſimet quoque facilè admiſſuri ſunt, inter tot ſuos Confeſſarios, plures eſſe, non minus quàm inter ſeculares, qui ſacramentum hoc non ſatis dignè, nec ex mente Eccleſiæ adminiſtrent. *Iliacos intra muros peccatur & extra.*

PROPOSITIO V.

Parochianus poteſt ſuſpicari de Mendicantibus qui Eleemoſynis communibus vivunt, de imponenda nimis levi & incongrua pœnitentia ſeu ſatisfactione, ob quæſtum ſeu lucrum ſubſidii temporalis. Eſt 20.

NO-

Et hæc uni è Mendicantibus adſcribitur, Authori nempe *Theoph. Paroch.* p. 3. art. 26. qui an eam reipſa habeat, non vacat excutere. Quiſcumque illam habeat, injurioſa eſt, invidioſa, minimeque fundata. Non plus in Religioſis per ſe periculi eſt iſtius philautiæ, quàm ſecularibus. Nec paupertas avidior eſſe ſolet, quàm abundantia. Quinimò ſi diſcrimen eſt, *Creſcit amor nummi quantùm ipſa pecunia creſcit.* Nec aliud efficacius invênit Eccleſia, ad habendos Miniſtros quoſdam extra avaritiæ ſuſpicionem & occaſionem; quàm adimere ipſis dominium & proprietatem, ac ſinere eos ex ſolis fidelium eleëmoſynis pendêre. Quid verò quòd idem quoque Dominus fecit in Evangelio, dum Diſcipulos miſit ſine pera; aliſque omni proviſione, hâc exceptâ: *Comedite quæ apponuntur vobis*, &, *Dignus eſt operarius cibo ſuo.* An hos quoque in ſuſpicionem adducere voluit, non bene tractandi verbum Dei vel Sacramenta, turpis lucri gratiâ? Non dubium rurſus, quin Religioſi admittent, fieri poſſe ut nonnulli è ſuis hac in parte laborent: ſic tamen ut & nos fateamur, non omnes ſeculares hujus infirmitatis immunes eſſe. Jam inde Apoſtoli tempore, *Omnes* (hoc eſt, paſſim, & quidem Miniſtri) *quæ ſua ſunt quærebant.*

PROPOSITIO VI.

Homo debet agere totâ vitâ pœnitentiam pro peccato originali. Eſt 19.

NOTA XV.

Accuſatur hic à *P. Duffio* Catechiſmus quidam Gandenſis, quem numquam vidi, quique in ipſo exortu dicitur eſſe ſuppreſſus. A quocumque ſit, hic Articulus, certò eſt falſus, ut jam olim oſtendit Doctor Angelicus ex profeſſo, Supp. q. 2. art. 2. ubi ne quidem contritionem admittit de peccato originali. Deinde Baptiſmus quo peccatum originale deletur, non tantùm culpam delet, ſed & pœnam omnem. Neque hac de re audita eſt unquam his ſaltem in partibus controverſia. Sunt quidem qui etiam auſteritates convenire putant poſt Baptiſmum, quas ſubinde etiam *Pœnitentiam* vocant: & ſic Arnaldus de Freq. Com. Præf. pag. mihi 27. inclinat ut credat S. Paulum ſeceſſiſſe in Arabiam ut pœnitentiam ageret. Verùm cùm mox idem dicat de Chriſto poſt Baptiſmum, non poteſt intelligere niſi de auſteritate, quæ vulgariter pœnitentia vocatur. Et ſic etiam locuti ſumus in Aphor. p. 1. Diſp. 24. Aph. 8. & 9. de Peccato Originali. " Ex vulneribus per idem peccatum inflictis, reſultat, quàm diffidere debeamus motibus omnibus, ſeu intellectûs ſeu voluntatis, ſeu denique appetitûs noſtri interioris, utpote ſuſpectis, tanquam ex peſſima illa origine venientibus. Et cùm reipſa ex peſſima illa origine plerique veniant; quàm certandum contra illos, noſque ipſi nobis eatenùs odio habendi. At hinc ulteriùs exurgit, quòd vita Chriſtiana debeat eſſe continua pœnitentia; quòd rectiſſimè tam multi recedant à ſeculo; & ſolitudini, ſilentio, laboribus, auſteritatique ſe dedant: quorum om-

nino-

,, nino nihil neceſſarium aut utile fuiſſet, abſque origine vitiata". Sic ibi: quam equidem doctrinam, & veram, & communem, & valdè notandam exiſtimo. Sed quòd pœnitentia propriè dicta agi pro Originali debeat, non tantùm totâ vitâ, ſed vel die aut horâ unâ, nemo dixerit. Uti alienâ voluntate totum quod in eo eſt, contractum fuit: ita, juxta S. Thomam loco mox citato, totum alienâ voluntate diluitur. Concedit tamen idem S. Doctor dolorem, & diſplicentiam, de eodem peccato: adeòque & ſenſum humilitatis concederet, quâ dicebat ille, *Ecce in iniquitatibus conceptus ſum*, diceretque ſibi ipſi quilibet, ut notamus in Aphoriſmis, *Tu in peccatis natus es totus*. Ita ceſſare exiſtimo omnem hìc prorsùs difficultatem.

DE S. COMMUNIONE.

PROPOSITIO I. II.

Sacrilegi ſunt, qui jus ad Communionem percipiendam prætendunt, antequam condignam de delictis ſuis pœnitentiam egerint. Eſt 22.

Similiter arcendi ſunt à S. Communione, quibus nondum ineſt Amor Dei puriſſimus, & omnis mixtionis expers. Eſt. 23.

NOTA. XVI.

I. Attribuuntur rursùs D. Arnaldo & P. Gabrielis: ſed ordine inverſo. Locus Gabrielis citatur pag 139. Arnaldi verò præf. pag 24 Factum rursùs ob rationes ut ſuprà, non tango. Prima de ea *pœnitentia* intelligitur quæ vulgò vocatur talis; nempe *Satisfactione*, & operibus à Contritione & Confeſſione diſtinctis. Nam alioqui ſi de hac ultima pœnitentia intelligatur, certum eſt ad Communionem prætendere non debere, niſi qui juxta S Paulum, ipſumque Trid. per has pœnitentiæ partes ſe probaverit: *Probet autem ſe ipſum homo, & ſic de pane illo edat* &c. Quæ acceptio pœnitentiæ ſanè notanda: ut ſi Scriptura aliquando vel Patres de neceſſitate pœnitentiæ loquantur aliter quàm videatur velle hujus vel præcedentis Propoſitionis damnatio; ſciamus de illa pœnitentia intelligendos. Sic Baptizandis ait Apoſtolorum Princeps: *Pœnitentiam agite, & Baptizetur unuſquiſque veſtrûm*: certè de pœnitentiæ operibus non agens, quæ ab ipſo Sacramento diſtinguerentur.

II. Cæterùm fundamenta Doctrinæ iſtius ego ignoro; niſi fortè quòd olim nonniſi per pœnitentiæ gradus veniretur ad Sacram Communionem, ut ex S. Leone ſuprà notavit Arnaldus. Unde & hìc addit pagellis aliquot poſt ibi citata; quæ de Abſolutione dixit, eò magis de S. Communione eſſe intelligenda, tanquam quæ abſolutionis ſit quædam conſummatio Verùm & ſuprà ad hæc reſpondimus, oſtendendo ne ad Abſolutionem quidem neceſſariam eſſe ſatisfactionem quæ præceſſerit. Nec magis fundatum eſt quod quidam modò cogitant; videlicet Abſolutioné fortè Satisfactionem non mſſe anteverterе; ſed rectè dilatum iri ipſam ſaltem S. Communionem uſque ad ſatisfactionem peractam, ſic quippe Græcos aliquando practicare cœpiſſe. Sed neque hoc Naturæ rei congruere, neque menti Eccleſ-

Eccleſiæ hodiernæ, probat & hujus praxis, & Parabola Evangelica Prodigi, ubi ſtatim vitulus ille ſaginatus occiſus eſt in epulum filii ad Patrem revertentis. Nec, puto, Davidi dilatum fuiſſet Epulum Euchariſticum, ſi jam tum fuiſſet inſtitutum, donec ſubiiſſet omnem illam pœnitentiam ſibi divinitùs injunctam. Quod Eccleſia olim fecit, ob alias rationes feciſſe putanda eſt, quàm quòd putaret hoc neceſſe. Græcos à ſeculis aliquot parùm moramur: apud quos paſſim multa ſunt heteroclita, nec parùm difficilia ut ad juſtum ordinem reducantur. Si quos delectat invenire talia, quæ Eccleſia Catholica tolerat potiùs quàm probat; apud Barbaros iſtos, ferè Barbariſſimos, ut hodiè paſſim ſunt, Græcos, ea reperire poterit.

III. Alteram Propoſitionem, ut ſonat, credo tenere neminem; tenuiſſe eam Arnaldum ſuſpicio venire potuit ex loco S. Dionyſii, quem citat, aitque juxta omnes Catholicos debere eſſe regulam noſtram. Is eſt Hierarch. Eccl. c. 3. ubi à Sacra Communione, & ipſo Templo ubi Myſteria peragebantur, excluſi olim fuiſſe dicuntur inter alios, qui nondum purificati eſſent amore Divino & impermixto (Græcè, *Amigeî*:) quod Arnaldus Gallicè tranſtulit, *Pur & ſans aucun mélange*; ſed Phraſi iſtius Sancti, Scriptoris ſanè inter Eccleſiaſticos omnes longè ampullatiſſimi & maximè grandiloqui, nihil aliud ſonare cenſendum eſt, quàm Amorem Dei ſincerum, & Charitatem, *ex conſcientiâ purâ*, *& fide non fictâ*.

DE BB. VIRGINE DEI GENITRICE MARIA.

PROPOSITIO I. & II.

Oblatio in Templo, quæ fiebat à B. V. M. in die Purificationis ſuæ, per duos pullos columbarum, unum in holocauſtum, & alterum pro peccatis, ſufficienter teſtantur, quòd indiguerit purificatione; & quòd Filius qui offerebatur, etiam maculâ Matris maculatus eſſet, ſecundùm verba Legis. Eſt 24.

Laus quæ defertur MARIÆ *ut* MARIÆ, *vana eſt.* Eſt 25.

NOTA XVII.

I. Prima deſumpta dicitur *ex Libello Flandrico impreſſo Bruxellis Anno* 1675. *apud Guillelmum Scheybels*, approbante Viro tunc ſatis noto. Certè ut ſonat, de macula Peccati, non Notas meretur, ſed Flammas; ſi tamen ullæ ei flammæ ſatis eſſe poſſunt. De macula verò Legali, etiam falſa eſt, & piarum aurium offenſiva. Non erat Legi ſubjectus Partus ille puriſſimus, & omnis Legis finis ac ſcopus. Nec magis iſta cæremonia teſtatur Virginem, Filiumque reipsâ maculatos fuiſſe Legaliter, quàm Baptiſmus quem idem Filius ſuſcipere dignatus eſt, teſtetur eundem peccati maculam habuiſſe. Amplius verborum iſta non merentur.

II. Altera tanquàm ex Libello cui titulus: *Monita Salutaria*, Mon. 6. allegatur: quem ſcitur ab Annis plus minùs viginti Civis quidam Colonienſis edidiſſe. Haud dubiè malè ſonat, & ſimpliciter falſa eſt. Laus quæ defertur Mariæ, ut Mariæ; defertur illi ut Dei Matri, ut Puriſſimæ & incomparabili Virgini, ut Creaturæ

poſt

poſt BB. Chriſti Humanitatem Sanctiſſimæ, & Sanctitate Deo proximæ: hæc enim omnia, & tantò plura, eſt MARIA. Quæ laus illi ut tali defertur, quomodò vana erit? *Quia fecit* hæc illi *magna qui potens eſt, & ſanctum nomen ejus*; ideò profectò non vanè Beatam illam dicunt omnes generationes, dicentque in ſæcula ſæculorum. Nequè laus hæc omnis & honor illi tribuitur ſolùm relativè, ut Imaginibus; nequè ſolùm ut Deo vel Chriſto conjunctæ, uti Cruci vivificæ: ſed ob intrinſecas ejus tam admirabiles qualitates honor illi defertur abſolutus; tametſi quòd eas habeat, hoc illi debeat, qui fecit ei magna. Reges ipſi nonniſi per Deum regnant, nec habent niſi quod ab illo acceperunt: abſit tamen dicere, laudem & honorem quæ Regi ut Regi deferuntur, vana eſſe; imò planè *Regi tanquàm præcellenti* honorem & obſequium eſſe deferendum, divinitùs admonemur. Qui non amat & laudat Dominam noſtram B. V. MARIAM, ut præcellentiſſimam cœli & terræ Reginam, Domini N. J. C. Matrem chariſſimam & potentiſſimam; anathema ſit. Excedi poteſt in laudibus ejus atque cultu, ac haud dubiè à quibuſdam exceditur. Excuſare tamen & extenuare malim hos ſimplicium exceſſus, cum S. Paulino, Hieronymo, & aliis; quàm eoſdem nimis criticè exagitare.

III. Sed nimirùm Eccleſia priſca devotionibus ejuſmodi Virginis ſe minimè occupabat: redeundum ergò ad ſpiritum illum ſolidum, in quo ſancta & gravis Antiquitas Deo ſerviebat. R. Antiquitas alibi gravis, cùm tamen ad Virginem venitur, etiam ipſa paſſim tenereſcere comperitur. Videantur Patrum, plerumque indubitata, de Virgine dicta in Lectionibus illis, quas in Sabbatis, ſingulas ſingulis menſibus, legimus: & verum dixiſſe inveniar. Eſtò autem, Antiquitas non adeò fuiſſet in hoc devotionis genere: non eum in modum, ut à Bernardi tempore, eluceſcat apud eam Virginis invocatio. Sufficit mihi, Sanctos hodie & jam pridem, juxta Eccleſiæ ſpiritum qui in ipſis eluxit, eſſe ac fuiſſe mirificè Marianos. Novit ille Spiritus, qui ſemper idem eſt in gratiis doniſque diverſis, cur minùs evidenter tales eſſe voluerit ſanctos quoſdam Antiquiores: imò cur in ipſis Eccleſiæ incunabulis nequidem Chriſtum JESUM D. N. tam frequenter & directè voluerit invocari. In toto Novo Teſtamento neſcio an alius quàm Stephanus in Actis dicat, *Domine* JESU ſuſcipe ſpiritum meum; & Joannes ille quem diligebat Jeſus, in Apoc. *Veni Domine* JESU. Reliqui Patrem ubique invocant per JESUM Chriſtum D. N.

DE IMAGINE DEI.

PROPOSITIO UNICA.

D*Ei Patris ſimulacrum nefas eſt Chriſtiano in templo collocare.* Eſt 26.

NOTA XIX.

Similem ſententiam cùm Index Hiſpanicus jam pridem juſſiſſet expungi è Catechiſmo Heſſelii cap. 65. Decal. (qui pro ea in ſcripto Romano citatur) monui à menſibus aliquot Typographum qui novam libri editionem meditabatur, ut eandem

dem

dem quoque omitteret ; quod & ſe facturum recepit. Cæterùm nunquam vidi in Belgio qui doctrinam iſtam vel ſibi tenendam, vel tradendam,aut practicandam judicaret : adeò omnia illic plena ſunt imaginibus Dei , SS. Trinitatis, Patris, Spiritûs S. &c. Nec mirùm : cùm ut ipſi docentur in Catechiſmo pueri, Deus etſi incorporeus ſit & inviſibilis, in ſpecie tamen viſibili quæ ſimulacris exprimi poteſt , ſæpiùs apparuerit, ut ex libris Prophetarum Veteris Teſt. ipſaque Apocalypſi clarum eſt.

II. Movere fortè aliquem poterat, quòd Tridentinum Seſſ. 25. de Imaginibus in Eccleſia habendis & retinendis agens, Chriſti quidem, Deiparæ Virginis & aliorum Sanctorum imagines memoret, Dei verò ſeu Patris aut Spiritûs S. non meminerit. Sed hoc vel factum eſt, quòd contra Hæreticos agendo , ea res non videretur urgenda niſi in Imaginibus pro quibus evidentior erat Antiquitatis authoritas , præſertim ex Synodo 2. Nicæna, ad quam ſe ibid. Tridentina refert : vel certè quia eadem agere noluit niſi de eorum prototyporum Imaginibus, *quorum*, ut ait , *illæ ſimilitudinem gerunt* ; ſic ut hæ ideò à nobis honorentur. Et reverà ſi animum reflectamus, non tantoperè Dei Patris & Spiritûs S. ſimulacra in Eccleſiis habemus ut adoremus aut colamus , ſicut Chriſti & Sanctorum Imagines; quàm ut memoriam prototypi nobis excitent, aut hiſtorias quaſdam ſacras repræſentent. Porrò Heſſelium movit primùm Synodus Elibertina, quam citat Can. 36. dicentem : *Placuit picturas in Eccleſia eſſe non debere* ; *ne quod colitur aut adoratur* , *in parietibus depingatur*. Acceſſit deinde ratio quem addit cap. ſeq. *Ex Imaginibus*, inquit , *quibus Deus Pater aut Spiritus S. effigiatur in humana ſpecie* (nam in ſpecie columbæ hanc divinam perſonam pingi non vetat) *facilè in errorem Anthropomorphitarum... incidant imperiti*, *propter quos præcipuè Imagines ponuntur*. Ita ille.

III. Sed ad Concilium Elibertinum quod attinet, ſolutio dari ſolet à Scholaſticis & controverſiarum Scriptoribus , ubi de imaginum cultu generatim agitur : ſi namque aliquid faceret Canon ille , omnis prorsùs imaginum , etiam Chriſti , cultus tolleretur. Addita verò ratio ſi quid valeret , faceret etiam ut è Symbolo Apoſtolorum expungendum eſſet illud , *Sedet ad dexteram Patris.* Nunc ergò ſicut periculo erroris ex verbis iſtis concipiendi , obviat inſtructio Eccleſiæ : ita & periculo ſimili ex humano v. g. Dei Patris , aut SS. Trinitatis ſimulachro.

DE BAPTISMI COLLATIONE.

PROPOSITIO I. & II.

V*Aluit aliquando Baptiſmus ſub hac forma collatus :* In nomine Patris &c. *prætermiſſis illis* , Ego te Baptizo &c. Eſt 27.

Valet Baptiſmus collatus à Miniſtro , qui omnem ritum externum , formamque baptizandi obſervat , intùs verò in corde ſuo apud ſe reſolvit : Non intendo quod facit Eccleſia. Eſt 28.

N O.

NOTA XX.

I. Utraque veniſſe videtur primitùs è ruderibus malè congeſtis *Morini*, quæ interim quorundam ſunt deliciæ. Vir apud nos Religioſus & inſignis, ſed talibus plùs ſatis addictus; eas tradiderat, at ſine ſequela notabili. Prima etiam hucuſque ignobilis & ferè ignota manſit: nec admodum meretur refutari. Altera apud juventutem novorum avidam in pretio eſſe cœpit, ex quo alterius Religionis Theologus Gallus hìc evulgatus eſt: & ita nemo ferè non compulſus è Magiſtris, ut ſaltem problematicè illam ſineret diſputari. Semper tamen, ad me quod attinet, profeſſus ſum non eſſe hanc doctrinam meam. Deceſſor, vir ingenti judicio præditus, *Henricus Scaille*, fusè eam refutaverat in dictatis. Ex hac inopinata condemnatione diſcimus, non facilè circumferri omni vento doctrinæ novæ; indidemque habemus hoc emolumenti, non ampliùs diſputandum de hac ſpeculatione ſterili: nam alioquin pro praxi ne quidem diſputatum fuit, conſentientibus omnibus ſequenda tutiora.

II. Argumenta pro hac ultima paſſim extant & refutantur apud Scholaſticos. Præcipuum eſt ex loco ſatis obſcuro D. Thomæ: ſed & illud communiter ſolvitur; diciturque *Silvius* Duaci luculentâ id etiam feciſſe Oratione. Declaratum cenſeri debet hujus Propoſitionis cenſurâ, *Intentionem* de qua Concilium Flor. & communiter in Sacramentorum materia, intelligendam eſſe *internam*.

DE AUTHORITATE PONTIFICIS ITEM S. AUGUSTINI.

PROPOSITIO I. II. & III.

Futilis & toties convulſa eſt aſſertio de Pontificis Rom. ſupra Concilium œcumenicum auctoritate, atque in fidei quæſtionibus decernendis infallibilitate. Eſt. 29.

Ubi quis invenerit doctrinam in Auguſtino clarè fundatam, illam abſolutè poteſt tenere & docere, non reſpiciendo ad ullam Pontificis Bullam. Eſt 30.

Bulla Urbani VIII. In Eminenti, *eſt ſubreptitia.* Eſt 31. & ultima 2. Decreti.

NOTA XXI.

I. Prima ſpecimen dat iſtius confidentiæ, quâ homines aliquot apud nos tractant ſententiam quæ eſt Orbis Catholici, ſi in Gallia pluſculos, & tandem etiam aliquos in hoc Belgio noſtro excipias. Fuſiùs de hac ſententia hìc non agendum, quia paſſim hodie agitur fuſiſſimè. Adhuc glorioſuli illi debent reſponſum quod promiſerant ad ſcriptum ultimum Gallicum quod ipſis reponi feci. Iterùm dico: ſi non niſi rem quærunt, habent quod refellant ſi poſſint. Si verò (quæ rursùs ipſorum eſt charitas) nonniſi nomen in quod ferociant; meum ſcripto illi dedi. Expleant rabiem quam concepêre. Eſt ratio nova, cur ringantur.

II. Altera iterùm Authori adſcribitur, quem nequè accuſare, nequè excuſare, adcò

adeòque nec nominare, animus eſt, ob rationes ſuprà dictas. Habeat ſibi laudes non ità pridem à Sociis attributas. Si interim tenuit hanc doctrinam, temerè locutus eſt, & talia quæ latam omnibus erroribus portam aperire poſſent. Igitur namquè in poſterum qui putaverit ſe clarè aliquid inveniſſe in Auguſtino (in quo nemo non ferè hæreticorum, aliorumque erronum clarè ſe ſua ſenſa inveniſſe credit, perindè ut in Scriptura Sacra) actum eſt: neque ad Pontificis Bullas, nec adeò ad Conciliorum Decreta, de quibus planè eadem eſt ratio, reſpicere debet. Quarè? quia Auguſtinum olim Concilia, & Pontifices approbârunt. Hoc fundamento Janſenius, ubi clarè ſe in Auguſtino inveniſſe credebat, *Omnia opera Infidelium eſſe peccata*, hærebat ſaltem. *Hæreo*, inquit, *fateor*: quia aliundè Sententiam iſtam videbat Bullâ Pontificis damnatam. At nunc nihil hærendum juxta hunc Scriptorem: qui invenerit talia clarè in Auguſtino fundata, non debet reſpicere ad ullam Pontificis Bullam. Quaſi non, ut jam notavi, ad Pontificis Bullas, Conciliorum Decreta, Eccleſiæque placita, reſpiciendum ſit, etiam dum in Scriptura aliquid putamus fundatum: nondum tamen, puto, ad Scripturæ authoritatem aſcendit Auguſtinus, utcumque venerabilis in Eccleſia Catholica ſit ejus authoritas. Quid aliud in Hæreticis noſtris culpamus, quàm quòd Scripturam ſuo ſenſu explicantes, Eccleſiæ interpretationem ſpernunt? Non quòd major ſit Eccleſia Spiritu in Scripturis loquente: ſed quia diſertiùs loqui ſolet; cùmque ſit Judex vivus, & qui interrogari poſſit; ampliùs nobis de ſenſu ejus conſtare ſoleat, ubi Scriptura obtorto quaſi collo in partes diverſas rapi poteſt. Non difficile eſt hoc Auguſtino accommodare; nec indecorum ei eſt, ſi de illo dicatur idem quod de Scriptura. Phraſes ſuas non magìs hæc quàm ille habet uſui noſtro hodierno parùm accommodas: Senſus hæc quidem ſublimiores, ſed tamen & ipſe frequenter ſublimes, parùmque ad uniuſcujuſque captum. Quid plura? Poſt Canonicos non eſt Scriptor, undè temeritas humana plures acceperit hæreſes & errores, quàm Auguſtinus. Et adhuc ille ſolus conſulendus erit, & quidem Tironibus, ut judicetur de Doctrina Catholica? Imò verò, quod hìc non inutiliter moneri poteſt, jam pridem exiſtimavi, nè ſatis conſultò quidem abſque ulla prævia Theologiæ notitia, tradi Opuſcula ejus in materia de Gratia, Tironi Theologo; ob terminos plurimos, quos facilè indè acceptos in ſenſum hic torqueat nec Auguſtino, nec Fidei Catholicæ conſonantem. De Scriptura non perindè adhuc eſt periculum: quia qui in illa ſunt ſcopuli, etiam tironibus notiores eſſe ſolent, & quotidiè ipſis deteguntur: habentque prætereà dum ad eam accedunt, hanc quâ præmuniuntur opinionem, multa eſſe illic difficilia intellectu; cùm alioquin ad Auguſtinum veniant & mittantur, tanquàm omnia in illo plana ſint atquè obvia.

III. Tertia denique & ultima harum Propoſitionum adſcribitur neſcio cui Theologo (nomini parcitum voluit P. Duffius) *qui Lovanii*, inquit, 19. *Octob.* 1678. *argumentans aſſeruit; de quo teſtimonium confectum eſt, & Romam miſſum.* Additque idem: *Eſtque*, ait, *frequens, & ſæpiùs ipſe audivi, in ore Academicorum Lovanienſium, quodam Sinnichii Româ reducis teſtimonio nitentium.* Ita ille. Ego verò & tunc Romæ abfui: & nunquam tale audivi ab ullo Academico. Studioſorum potuit eſſe iſta protervia: quam tamen fateor in eorum culpam redundare, qui talia fortè ſciunt, nec coërcent. Fœtère ultrò nos faciunt apud Eccleſiam Catholi-

 cam,

Digitized by Google

cam, ſiqui ſunt tales. Articulum ipſum refutare non eſt opus. Quæ poſtmodum ab Innocentio X. & Alexandro VII. venerunt adverſùs Janſenii librum & Doctrinam (Bullis certè non ſubreptitiis) majora ſunt, quàm quæ Bullâ, *In eminenti*, decreverat Urbanus VIII.

CONCLUSIO.

Conatus ſum in omnibus aſſequi quantùm potui, mentem Cenſuræ Romanæ, quam libens amplector, cuique me totum ſubjicio, ac omnes qui curæ meæ commiſſi ſunt, ſe ſubjicere volo atque hortor. Sicubi erravero, nec eidem Cenſuræ ſatisfacio; cupio mihi oſtendi à doctis errorem meum, meque eum publicè retractaturum recipio. Proteſtor interim, me nullius gratiæ aut odio hìc ſervire voluiſſe *Nullum præmium*, (ſic quidam legunt apud Hieronymum) *niſi Chriſtum ſequens, Cathedræ Petri communione conſocior.* Damno quod illa damnat: probo quod probat. Minentur mihi *flagra* qui volent; uti dicuntur dum hæc ſcribo, mihi quidam minari. Ego cum Domino meo *in flagella paratus ſum* Neque ea, ut hactenùs, aliter interpretabor, quam pro argumento acerrimi iſtius ſenſûs, quo aliquos afficit, quòd ſit in Facultate Lovanienſi, qui publicè vexillum extulerit adversùs quotidianas novitates. Deus tantùm conatus quos, ſpero, dedit; ipſe ſecundare velit: nec propter peccata mea eos ſinat effici infructuoſos.

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

TITULORUM.

DEcretum 1. pag. 1.
Decretum 2. 3.
Notæ &c. De peccato Philoſophico. 6.
De probabilitate. 10.
De morte Chriſti pro omnibus. 11.
De gratia ſufficiente. 12.
De dilectione Dei. 13.
De operibus infidelium. 14.
De Fide. 15.
De Spe & mercedis intuitu. 16.
De timore gehennæ & attritione. 17.
De praxi pœnitentiæ. 18.
De S. Communione. 24.
De BB. Virgine Dei Genetrice Maria. 25.
De Imagine Dei. 26.
De Baptiſmi collatione. 27.
De authoritate Pontificis item S. Auguſtini. 28.
Concluſio. 30.

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE
Digitized by Google